

Εργαλειοθήκη Χειροτεχνίας

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σχετικά με το έργο Craft50+

Το πάθος για την παράδοση και τη δημιουργικότητα, η οικογενειακή κληρονομιά και η επιθυμία να εκφραστούν μέσα από απτά προϊόντα είναι μερικά από τα κύρια στοιχεία που διακρίνουν τον κλάδο της βιοτεχνίας. Το στοιχείο που χαρακτηρίζει τη βιοτεχνία είναι οι βιοτέχνες, ή μάλλον η δραστηριότητα που ασκούν οι βιοτέχνες, οι οποίοι δεν πρέπει να περιορίζονται μόνο στο να εργάζονται προσωπικά στην παραγωγική διαδικασία, αλλά επίσης να διευθύνουν την επιχείρηση με πολύ ολοκληρωμένο τρόπο.

Αυτός ο τομέας περιλαμβάνει πολύ ετερογενείς βιοτεχνικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται από επαγγελματίες που μερικές φορές εργάζονται ανεπίσημα, με μερική απασχόληση ή τα Σαββατοκύριακα. Οι λόγοι πίσω από αυτή την επιλογή μπορεί να είναι πολλαπλοί, ξεκινώντας από τις απαιτητικές γραφειοκρατικές διαδρομές, τις πολυάριθμες απαιτήσεις και την ικανότητα καινοτομίας και προσαρμογής στις προκλήσεις του νέου αιώνα. Μεταξύ αυτών των προκλήσεων, ιδιαίτερα σημαντική αναδεικνύεται η απόκτηση δεξιοτήτων ψηφιοποίησης, οι οποίες αφενός μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία καινοτομίας των προϊόντων τους, την εκπαίδευση και την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και αφετέρου είναι θεμελιώδεις για την προώθηση των προϊόντων τους και την πρόσβαση σε μια ψηφιακή αγορά. Ωστόσο, αυτές οι δυσκολίες μπορεί να είναι ακόμη πιο σχετικές για τεχνίτες ηλικίας άνω των 50 ετών. Αυτή η ομάδα μπορεί να έχει λάβει άτυπη εκπαίδευση και να έχει δύσκολη πρόσβαση σε σύγχρονα εργαλεία μάρκετινγκ και ψηφιακές λύσεις που είναι θεμελιώδεις για την αύξηση της προβολής και των εσόδων της επιχείρησής της και ενδέχεται να επηρεάσουν την επιτυχία και την οικονομική επιβίωση.

Με βάση αυτό, μια διακρατική εταιρική σχέση με τη συμμετοχή 7 οργανισμών εταίρων από την Ιταλία, την Πορτογαλία, το Βέλγιο, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, την Κύπρο και τη Γεωργία ανέπτυξε το Craft50+, ένα διεθνές έργο που χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Ένωσης με στόχο να παρέχει στους ηλικιωμένους τεχνίτες νέα εργαλεία για την ανάπτυξη τις δεξιότητές τους στη δημιουργία και την προώθηση της δουλειάς τους, συνδυάζοντας την παράδοση με την καινοτομία χάρη στην ψηφιακή μετάβαση.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Εταίροι

Η κοινοπραξία που υλοποιεί το έργο Craft50+ είναι ένας μοναδικός συνδυασμός οργανισμών με εξειδίκευση στην αξιοποίηση των παραδοσιακών χειροτεχνιών και στην υποστήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης και οργανισμών που ασχολούνται με την ενεργό γήρανση και υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης ατόμων ηλικίας 50+ και εκπροσωπούν συνολικά επτά διαφορετικές χώρες.

Αναλυτικά οι εταίροι είναι:

Anziani e non solo
(Συντονιστής)
Ιταλία

Μια κοινωνική συνεταιριστική οργάνωση που δραστηριοποιείται από το 2004 στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας στη γηράσκουσα κοινωνία. Η ANS αναπτύσσει πρόγραμμα για την υποστήριξη της ενδυνάμωσης και της κοινωνικής ένταξης των ηλικιωμένων, συμπεριλαμβανομένων δράσεων που αποσκοπούν στη μείωση του ψηφιακού τους χάσματος.

Aproximar
Πορτογαλία

Μια μη κερδοσκοπική ΜΚΟ που στοχεύει στην ενίσχυση του κοινωνικού και ανθρώπινου κεφαλαίου των οργανισμών ως στρατηγική για την οικοδόμηση της ικανότητάς τους να εκμεταλλεύονται τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις εξωτερικές συνθήκες. Η Aproximar δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στους τομείς της ενεργού γήρανσης, της κοινωνικής οικονομίας, της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης.

Assoc
Ρουμανία

Ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που ιδρύθηκε το 1995. Αποστολή του είναι να βελτιώσει τις συνθήκες ζωής των ευάλωτων ομάδων μέσω της εκπαίδευσης και της εργασίας. Για 25 χρόνια, η ASSOC ασχολείται με την προώθηση της κοινωνικής ένταξης ατόμων με αναπηρία, κοινοτήτων Ρομά, μεταναστών και προσφύγων, ηλικιωμένων και παιδιών.

Balkanplan
Βουλγαρία

Παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες, τεχνική υποστήριξη και υλοποίηση έργων στους ακόλουθους τομείς: Εκπαίδευση και κατάρτιση. ΤΠΕ; Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη; Διεθνείς σχέσεις.

Magnetar
Κύπρος

Μια εταιρεία της οποίας οι κύριες δραστηριότητες περιστρέφονται γύρω από εθνικά και κοινοτικά συγχρηματοδοτούμενα έργα σε πολλούς τομείς της οικονομίας και της ανάπτυξης.

Georgian Arts & Culture Center
Γεωργία

Ένας από τους κορυφαίους μη κυβερνητικούς οργανισμούς στη Γεωργία που εργάζεται για τη διατήρηση, την προώθηση και τη βιώσιμη χρήση του γεωργιανού πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Mad'in Europe
Βέλγιο

Μια εταιρεία με έδρα τις Βρυξέλλες, δεσμευμένη να προσφέρει υποστήριξη στον ευρωπαϊκό κλάδο της βιοτεχνίας.

**Η χειροτεχνία
είναι
ένα ταξίδι**

Περιεχόμενα

Σχετικά με το έργο Craft50+	2		
Τι κάναμε	6		
Σχετικά με την εργαλειοθήκη	7		
Ευρωπαϊκή κληρονομιά: η τυπική χειροτεχνία των χωρών εταίρων			
ΒΕΛΓΙΟ (Mad'in Europe)	10	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (Balkanplan)	11
ΚΥΠΡΟΣ (Magnetar)	12	ΓΕΩΡΓΙΑ (GACC)	13
ΙΤΑΛΙΑ (ANS)	14	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ (Aproximar)	15
ΡΟΥΜΑΝΙΑ (Αναπλ.)	16		
Η σκηνή σε επαγγελματίες χειροτεχνίας			
ΞΥΛΟ	18	ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ	24
ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ	30	ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ	43
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ ΤΕΧΝΙΑ	46	ΜΕΤΑΛΛΟ	54
ΚΕΡΑΜΙΚΑ	56	ΑΛΛΑ	61
Συμπεράσματα	68		

Τι κάνουμε

Το έργο Craft50+ κυκλοφόρησε τα ακόλουθα αποτελέσματα και δραστηριότητες που απευθύνονται σε ηλικιωμένους χειροτέχνες:

🌐 **Διαθέσιμος οδηγός** σε όλες τις γλώσσες του έργου για να την παροχή πληροφοριών σχετικά με:

- Εθνικές βέλτιστες πρακτικές και μελέτες περιπτώσεων που σχετίζονται με τη χρήση των Ψηφιακών Εργαλείων (ΨΕ) για την υποστήριξη οποιουδήποτε σταδίου δημιουργίας και συντήρησης μιας χειροτεχνικής επιχείρησης
- Υπάρχουσα υποστήριξη από οργανισμούς χειροτεχνίας, ευκαιρίες χρηματοδότησης και δυνατότητες βελτίωσης των ψηφιακών και επαγγελματικών δεξιοτήτων
- Εθνικές πολιτικές, νομοθεσία και αναφερόμενες νομικές προκλήσεις.
- Ένα οδικό χάρτη που προσφέρει οπτικά μια επισκόπηση της διαδικασίας για τη δημιουργία μιας επιτυχημένης και καινοτόμου επιχείρησης χειροτεχνίας όταν είστε άνω των 50 ετών.

🌐 **Εκπαιδευτικό Υλικό** το οποίο έχει ως στόχο να εξοπλίσει τους χειροτέχνες με δεξιότητες για να ενισχύσουν την επιχείρησή τους, τη δημιουργικότητά τους και την ψηφιακή τους ετοιμότητα. Αυτό το μάθημα επιτρέπει στους επαγγελματίες να μάθουν περισσότερα σχετικά με τις δυνατότητες των ψηφιακών εργαλείων για την αύξηση της προβολής, τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και τις στρατηγικές μάρκετινγκ. Η εκπαίδευση έχει εφαρμοστεί με επιτυχία πιλοτικά σε όλες τις χώρες εταίρους και είναι πλέον έτοιμη να αξιοποιηθεί με περισσότερους χρήστες σε όλη την Ευρώπη.

Σχετικά με την παρούσα εργαλειοθήκη

Σε όλες τις χώρες υπάρχουν συγκεκριμένες χειροτεχνίες, όπως κεραμικά, δερμάτινες τσάντες ή κοσμήματα στην Ιταλία, λινά, δαντέλες και κεντήματα στην Πορτογαλία, μάλλινα παιχνίδια, τσόχα κασκόλ, πλεκτά στο χέρι παπούτσια στη Γεωργία ή κεραμική και ξυλουργική στη Βουλγαρία, για να αναφέρουμε μόνο μερικά. Παρά τη μοναδικότητά τους, μοιράζονται τους ίδιους περιορισμούς που σχετίζονται με τη διατήρηση της ζωής, τη μετάδοση γνώσεων στις νεότερες γενιές ή την προσαρμογή σε νέες επιχειρηματικές αγορές, διατηρώντας και εκτιμώντας έτσι την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητα.

Μεταξύ των στόχων του έργου ήταν να συμβάλει στη διατήρηση και προώθηση αυτών των δραστηριοτήτων γνώσης και τέχνης, δημιουργώντας μια οπτική και ψηφιακή εργαλειοθήκη που συγκεντρώνει τις τέχνες που αναπτύχθηκαν από τους τεχνίτες που συνόδευσαν κατά τη διάρκεια του έργου.

Σε αυτήν την εργαλειοθήκη οι αναγνώστες θα βρουν μια εισαγωγή στο έργο Craft50+ και τα αποτελέσματά του, ακολουθούμενη από μια επισκόπηση των τυπικών χειροτεχνιών των χωρών που συμμετέχουν στο έργο και από μονοσέλιδα προφίλ των τεχνιτών που συμμετέχουν στις δραστηριότητες του έργου.

Αυτή η εργαλειοθήκη είναι ένας πόρος για να δείξουμε σε προσωπικό επίπεδο και με αισθήματα τι είναι η χειροτεχνία στην Ευρώπη, η προστιθέμενη αξία της σε εδαφικό επίπεδο και στις ζωές των ανθρώπων.

Πώς να χρησιμοποιήσετε την εργαλειοθήκη αυτή

Μετά τις εισαγωγικές ενότητες, θα έχετε πρόσβαση στα οπτικά προφίλ των τεχνιτών Craft50+. Μέσω αυτών, σκοπεύαμε να δώσουμε ορατότητα σε καθέναν από αυτούς δείχνοντας το πορτρέτο τους και περιγράφοντας συνοπτικά το νόημα που έχει για αυτούς η δουλειά τους από προσωπική άποψη.

Ωστόσο, θέλαμε επίσης να δώσουμε στους συμμετέχοντες μας την ευκαιρία να παρουσιάσουν τη δουλειά τους σε διεθνές επίπεδο και γι' αυτό δημιουργήσαμε επίσης μια βάση δεδομένων που περιλαμβάνει περαιτέρω πληροφορίες και λεπτομέρειες για τις δραστηριότητές τους, τα προϊόντα τους και την ιστορία πίσω από αυτές.

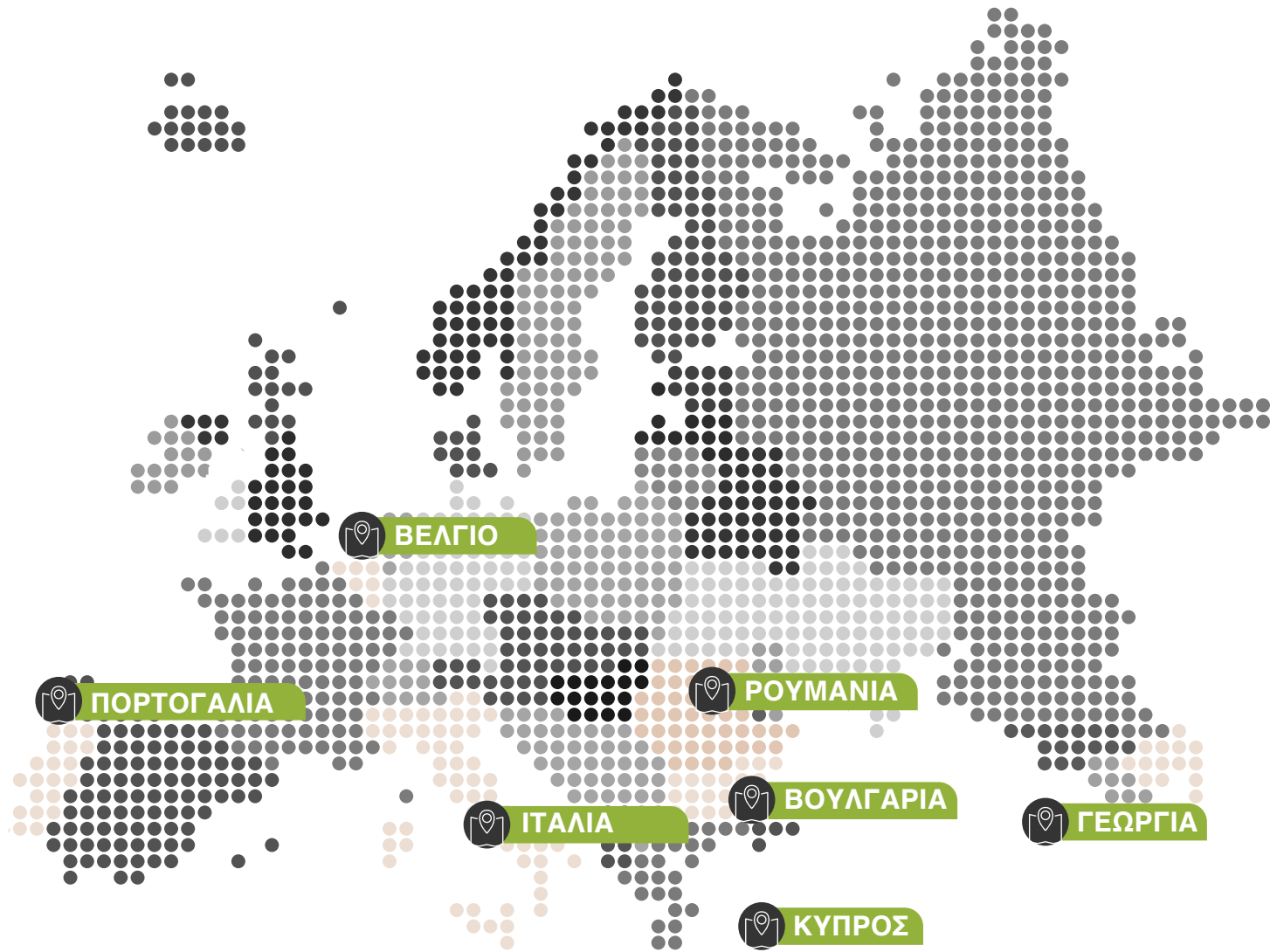
Για να έχετε εύκολη πρόσβαση σε αυτές τις πρόσθετες πληροφορίες, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τους κωδικούς QR που θα βρείτε δίπλα σε κάθε πορτραίτο.

Εάν χρησιμοποιείτε **τηλέφωνο ή tablet Android** : ανοίξτε την ενσωματωμένη εφαρμογή κάμερας. Στρέψτε την κάμερα στον κωδικό QR. Πατήστε το banner που εμφανίζεται στο τηλέφωνο ή το tablet σας Android και θα μεταφερθείτε ξανά στο ψηφιακό προφίλ του τεχνίτη.

Εάν χρησιμοποιείτε **τηλέφωνο ή tablet iOS** : ανοίξτε την εφαρμογή Κάμερα από την Αρχική οθόνη, το Κέντρο Ελέγχου ή την Οθόνη κλειδώματος. Επιλέξτε την πίσω κάμερα. Κρατήστε τη συσκευή σας έτσι ώστε ο κωδικός QR να εμφανίζεται στο σκόπευτρο στην εφαρμογή Κάμερα. Η συσκευή σας αναγνωρίζει τον κωδικό QR και εμφανίζει μια ειδοποίηση. Πατήστε την ειδοποίηση για να ανοίξετε τον σύνδεσμο που σχετίζεται με τον κωδικό QR και θα κατευθυνθείτε εκ νέου στο ψηφιακό προφίλ του τεχνίτη.

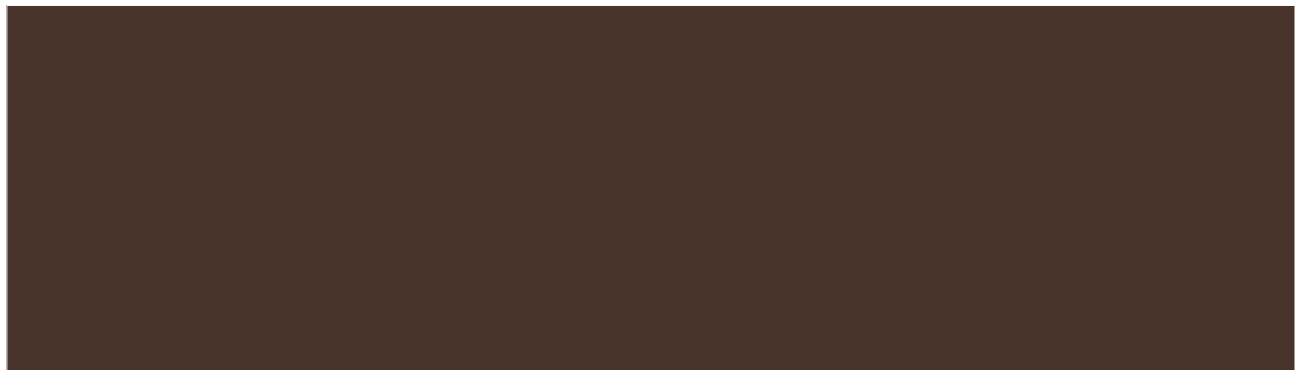
Εάν προτιμάτε να περιηγηθείτε στα προφίλ απευθείας από τον υπολογιστή σας, μπορείτε απλώς να χρησιμοποιήσετε τους συνδέσμους που θα βρείτε σε αυτό το έγγραφο ως Παράρτημα.

**Οπτικός χάρτης
των επαγγελματιών
χειροτεχνών που
συμμετέχουν στο
CRAFT50+**

**Ευρωπαϊκή
κληρονομιά:
η τυπική
χειροτεχνία
των χωρών
εταίρων**

ALAIN LOVENBERG

ΕΛΓΙΟ (*Mad'in Europe*)

Η χειροτεχνία ήταν απαραίτητη για την οικονομική ανάπτυξη του Βελγίου. Η τέχνη της κατασκευής δαντέλας και η τέχνη της κοπής διαμαντιών αποτελούν κορυφαία σημεία για τη Φλάνδρα, την ολλανδόφωνη περιοχή της, ενώ η Βαλλωνία, το γαλλόφωνο μέρος, έχει μακρά παράδοση στην υαλουργία. Το Βέλγιο αποτελεί επίσης σημείο αναφοράς για την αρχιτεκτονική και τον εσωτερικό σχεδιασμό Art Nouveau και Art Deco. όπου τεχνίτες υψηλής ειδίκευσης συνεισέφεραν σε όλα τα μέρη των κτιρίων, εντός και εκτός. Κατασκεύασαν εξαιρετικά παράθυρα από βιτρό, έπιπλα, σκάλες, σγκράφιτο, χάραξαν μεταλλικά κομμάτια, σκαλιστά ξύλινα, φυσητό γυαλί και πολλά άλλα, συμβάλλοντας έτσι στην οικοδόμηση της πλούσιας βελγικής κληρονομιάς. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι τα εξαιρετικά **μεγάλα σπίτια της πόλης του αρχιτέκτονα Victor Horta (Βρυξέλλες)** που έχουν εγγραφεί στον **Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO**. Η κλωστοϋφαντουργική κληρονομιά του Βελγίου είναι επίσης πολύ χαρακτηριστική όταν αναφερόμαστε στη βελγική τεχνογνωσία στον τομέα της χειροτεχνίας. Πολύ πρόσφατα (2016) εισήχθη στη βελγική νομοθεσία η ετικέτα «craft». Σύμφωνα με αυτήν, χειροτέχνης είναι «...άνθρωπος που δραστηριοποιείται στην παραγωγή, μετατροπή, επισκευή, αποκατάσταση αντικειμένων ή παροχή υπηρεσιών, του οποίου οι δραστηριότητες είναι ουσιαστικά χειρωνακτικές, αναπτύσσοντας μια ορισμένη τεχνογνωσία βασισμένη στην ποιότητα, την παράδοση, τη δημιουργία. ή καινοτομία».

ALAIN LOVENBERG

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΟ ΒΕΛΓΙΟ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

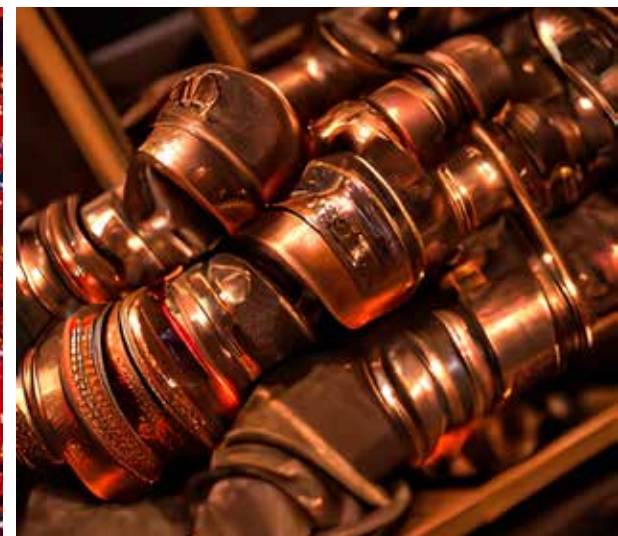

ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (*Balkanplan*)

Σύμφωνα με το Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο της Βουλγαρίας, το 2020 υπήρχαν 398 εγγεγραμμένοι επαγγελματίες βιοτεχνών. Ο νόμος για τη χειροτεχνία στη Βουλγαρία περιέχει μια λίστα με 57 είδη χειροτεχνίας, χωρισμένα σε 2 κύριες ομάδες: 1/ Παραδοσιακές (λαϊκές) τέχνες και χειροτεχνίες και 2/ Άλλες (όπως χύτευση καμπίνας, φύσημα γυαλιού, ζωγραφική σε γυαλί και χαρακτηρισκή). Μεταξύ των οποίων τα εδαφικά πιο συγκεκριμένα είναι η κατασκευή μαχαιριών και η χαλκουργία στενά στην πόλη Kostenets, στη νοτιοδυτική Βουλγαρία, και η ξυλουργική και η κεραμική που συνδέονται με την πόλη Τρίαννα, στην κεντρική Βουλγαρία. Η Βουλγαρία έχει επίσης ισχυρό υπόβαθρο στην ασημουργία, την παραγωγή δέρματος και δαντέλας σε διάφορες περιοχές της χώρας. Αυτές οι τέχνες εξακολουθούν να ασκούνται έντονα σήμερα. Τα χειροποίητα χαλιά ήταν κάποτε συνηθισμένα και τυπικά για τη Βουλγαρία. Η παράδοση της κατασκευής χαλιών στο Τσιπρόβτσι είναι εγγεγραμμένη στον Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO. Ακόμα, παρά την κάποτε φήμη και αναγνώρισή τους λόγω της έλλειψης μετάδοσης, η τέχνη της ταπητουργίας που παραδοσιακά ονομάζεται κιλίμι δυστυχώς μειώνεται σταθερά. Οι βιοτεχνίες στη Βουλγαρία είναι κυρίως τυπικές για αγροτικές περιοχές και ως εκ τούτου η επιρροή τους είναι σημαντική για την τοπική οικονομική ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, ο κλάδος της βιοτεχνίας στη Βουλγαρία υποστηρίζεται κυρίως μέσω επιχειρησιακών προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ που στοχεύουν στην προώθηση της επιχειρηματικότητας σε μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις και στη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης.

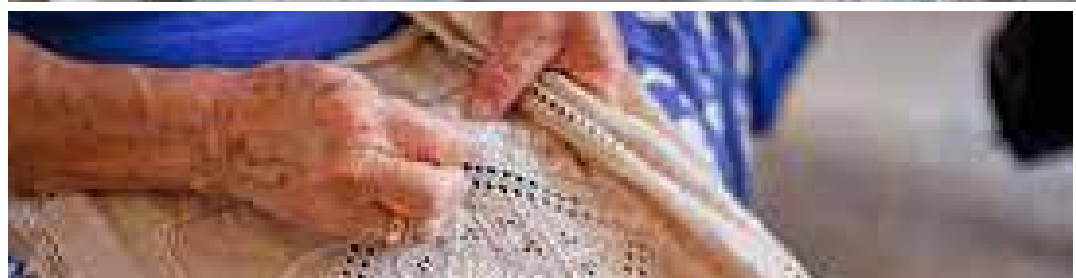
ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗ
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

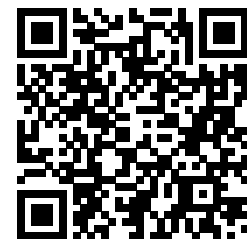

ΚΥΠΡΟΣ (Magnetar)

Η Κύπρος έχει μια πλούσια και ποικιλόμορφη ιστορία χειροτεχνίας, με μια κληρονομιά που χρονολογείται από χιλιάδες χρόνια στους αρχαίους πολιτισμούς του νησιού. Πολλές από αυτές τις παραδόσεις έχουν περάσει από γενιά σε γενιά και εξακολουθούν να εφαρμόζονται μέχρι σήμερα. Μία από τις χειροτεχνίες που έχει μεταδοθεί εδώ και αιώνες είναι η δημιουργία περιτέχνων, ζωγραφισμένων στο χέρι κεραμικών, που κατασκευάζονται στο νησί εδώ και αιώνες. Υπάρχει επίσης μια μακρά ιστορία στην ύφανση και το κέντημα. Τα περίφημα κεντητά λευκά είδη «**Λευκαρίτικα**» είναι χειροποίητα κομμάτια δαντέλας που παράγονται στο ορεινό χωριό Λάρνακας (Λάρνακα) Λεύκαρα από την εποχή της Ενετοκρατίας και αναγνωρίζονται επίσης από τον **Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO**. Η πρακτική της υφαντικής ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένη κατά τους βυζαντινούς χρόνους και εξακολουθεί να ασκείται στο χωριό Φυτή της Πάφου (Πάφος), το οποίο κάνει πολύχρωμα γεωμετρικά σχέδια με υφή πάνω σε άβαφο βαμβακερό ύφασμα, ιδιαίτερα ορθογώνιες χαρτοπετσέτες, τραπεζομάντιλα και καλύμματα κρεβατιού. Μια άλλη σημαντική κυπριακή τέχνη είναι η καλαθοπλεκτική που χρονολογείται από την αρχαιότητα. Ο κύριος σκοπός τους ήταν να μεταφέρουν αγροτικά προϊόντα και να «ντύνουν» μπουκάλια για να αποφύγουν τη διαρροή υγρών. Η Κύπρος είναι διάσημη για τις χειροτεχνίες των διακοσμημένων κολοκυθιών, που μετατρέπουν τους χώρους σε διακοσμητικά αντικείμενα. Καθώς και για την τέχνη του φιλιγκράν, γνωστή ως «τριφούρι». Λεπτή χειροτεχνία που στρίβει λεπτό ασημένιο σύρμα σε όμορφα χειροποίητα κοσμήματα, διακοσμητικά μαχαιροπίρουνα ή επιτραπέζια σκεύη. Σήμερα, αυτές οι βιοτεχνίες συνεχίζουν να ευδοκιμούν και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία και την πολιτιστική κληρονομιά του νησιού. Πολλά από τα προϊόντα χειροτεχνίας μπορούν να βρεθούν σε τοπικά καταστήματα και αγορές, ενώ μερικά μπορεί επίσης να τα δει κανείς σε μουσεία και γκαλερί. Η συνεχής δημοτικότητα αυτών των χειροτεχνιών είναι απόδειξη της ικανότητας, της καλλιτεχνίας και της αφοσίωσης των ανθρώπων που συνεχίζουν να τις παράγουν. Ο κύριος υπεύθυνος για τη συνέχεια της βιοτεχνίας είναι το Κυπριακό Κέντρο Χειροτεχνίας.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

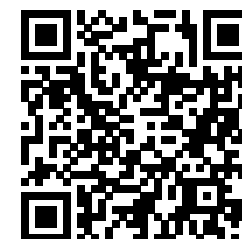

ΓΕΩΡΓΙΑ (GACC)

Βρισκόμενη στο σταυροδρόμι Ευρώπης και Ασίας, η Γεωργία διακρίνεται από διάφορες παραδόσεις χειροτεχνίας εδώ και αιώνες. Αυτές οι παραδόσεις χειροτεχνίας, όσον αφορά τις τεχνικές χειροτεχνίας, τους χρωματικούς συνδυασμούς και τα διακοσμητικά μοτίβα σε κεραμικά, ξυλογλυπτική, λιθοτεχνία, μεταλλοτεχνία, δερματοουργία, καλαθοπλεκτική και υφάσματα, που περιλαμβάνουν πλέξιμο, χαλιά, τσόχα, τυπογραφία, ποικίλουν έντονα από επαρχία σε επαρχία. Η έντονη ποικιλομορφία στις γεωργιανές περιοχές διασφαλίζει το εθνογραφικό μωσαϊκό της χώρας και την ιδιαίτερη ελκυστικότητά της. Παρά την ποικιλία των εκφράσεων χειροτεχνίας, παραδοσιακά σχεδόν κάθε σπίτι σε όλη τη Γεωργία ήταν πλούσια διακοσμημένο με ξυλόγλυπτα, υφάσματα ή κεραμικά αντικείμενα. Λόγω της ισχυρής παρουσίας τους, οι ειδικευμένοι τεχνίτες, οι τεχνίτες και οι σχεδιαστές στη Γεωργία ήταν πάντα εκτιμημένοι και σεβαστοί. Κατά παράδοση, οι βιοτεχνίες θεωρούνταν ως οικογενειακές δραστηριότητες, που μεταβιβάζονταν από γενιά σε γενιά, παρά ως επιχειρηματικές επιχειρήσεις. Ωστόσο, αυτή η αντίληψη αλλάζει σιγά σιγά... Υπάρχουν οι πρώτες εταιρείες που ιδρύθηκαν από ειδικευμένους και αναγνωρισμένους τεχνίτες, όπως ο παραγωγός παραδοσιακών τραπεζομάντιλων **LURJI SUPRA**, **ORKOLI Studio**, **PESVEBI Studio**. Η Γεωργία είναι μια από τις πολλές χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα με την αναγνώριση του κλάδου της χειροτεχνίας, καθώς δεν προβλέπεται πλήρως στη νομική δομή της χώρας, αλλά εκτιμάται ως μέρος της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής βιομηχανίας.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟ-
ΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑ-
ΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΓΕΩΡΓΙΑ ΣΤΟΝ
ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

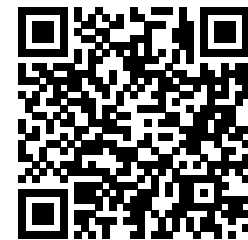

ΙΤΑΛΙΑ (*Anziani e non solo società cooperativa sociale*)

Η Ιταλία έχει μια μεγάλη παράδοση και μια τεράστια κληρονομιά τεχνιτών σε μια μεγάλη ποικιλία τομέων και διαδικασιών. Ωστόσο, υπάρχουν τέσσερις περιοχές που έχουν διακριτό εδαφικό χειροτεχνικό χαρακτήρα και θεωρούνται οι πιο σημαντικές για την καλλιτεχνική δεξιοτεχνία σε εθνικό επίπεδο. Πρόκειται για τη Marche με παραγωγή υποδημάτων, καλλιτεχνικά κεραμικά στην Ούμπρια, δερμάτινα είδη στην Τοσκάνη και καλλιτεχνικό γυαλί στο Βένετο. Για παράδειγμα, **η τέχνη των γυάλινων σφαιριδίων** είναι εγγεγραμμένη στον **Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO**. Μια άλλη τέχνη που αναγνωρίζεται από την UNESCO είναι η **παραδοσιακή χειροτεχνία βιολιού στην Κρεμόνα**. Σύμφωνα με το Confartigianato, το 2019 υπήρχαν 288.302 επιχειρήσεις καλλιτεχνικής βιοτεχνίας με συνολικά 801.001 εργαζόμενους (Confartigianato (2019), «Laboratorio Artigianato artistico: imprese artigiane e addetti»). Οι επιχειρήσεις κατανέμονται μάλλον ομοιόμορφα στις διάφορες περιοχές - μέταλλα, τρόφιμα, είδη ένδυσης, ξύλο κ.λπ. Εκτός από την παράδοση, οι χειροτεχνικές επιχειρήσεις σήμερα στην Ιταλία άρχισαν σιγά-σιγά να βασίζονται και στη χρήση νέων τεχνολογιών. Το καλά αντιπροσωπευόμενο φαινόμενο είναι η χρήση τρισδιάστατων εκτυπωτών. Δίκτυο FabLab, δηλαδή ανοιχτά εργαστήρια ψηφιακής κατασκευής όπου ο καθένας μπορεί να φτιάξει το δικό του πρωτότυπο, ακόμη και με χαμηλό κόστος, χάρη στη χρήση τρισδιάστατων εκτυπωτών.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ (*Aproximar*)

Οι χειροτεχνίες αποτελούν βασικό συστατικό της πορτογαλικής πολιτιστικής ταυτότητας. Διάφοροι τύποι χειροτεχνίας είναι μοναδικοί για κάθε περιοχή της χώρας, γεγονός που δημιουργεί μια μεγάλη ποικιλία πρακτικών και τεχνογνωσίας. Μεταξύ των πιο αντιπροσωπευόμενων χειροτεχνιών είναι η μάλλινα χειροτεχνία, χειροτεχνία ξύλου? κεραμική χειροτεχνία (πηλός), και χειροτεχνία με άχυρο (Crafts Innovation, 2014; Barrica, 2020). Για παράδειγμα, το χωριό Bisalhães είναι γνωστό ως «η χώρα των παραγωγών αγγείων και τηγανιών», με άλλα λόγια, ο τόπος όπου λαμβάνει χώρα **η διαδικασία παραγωγής μαύρης κεραμικής**. Το σκάφος αναγνωρίστηκε από την UNESCO το 2016, αλλά το 2021 προστέθηκε στον **Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς που Χρειάζεται Επείγουσα Διασφάλιση**, καθώς το σκάφος πρόκειται να χαθεί λόγω της έλλειψης μετάδοσης γνώσης. Μια άλλη χειροτεχνία από πηλό που αναγνωρίζεται από την UNESCO είναι **η χειροτεχνία των πήλινων μορφών Estremoz**. Εντελώς διαφορετική είναι η **Κατασκευή κουδουνιών αγελάδων** - «χειροποίητα από σίδηρο, που σφυρηλατούνται στο κρύο και διπλώνονται σε ένα αμόνι μέχρι να αποκτήσει σχήμα κυπέλλου», εγγεγραμμένο επίσης στη λίστα για επείγουσα διαφύλαξη από το 2020. Γενικά, το Εθνικό Μητρώο Χειροτεχνίας, προσβάσιμο μέσω του ισότοπου CEARTE (Centro de Formação Profissional para o Artesanato e Património), δείχνει 3173 τεχνίτες στην Πορτογαλία. Από αυτές, η πιο συχνή πρακτική στη χώρα είναι η κλωστοϋφαντουργία (1133 πιστοποιημένες). Ακολουθούν η κεραμική (484) και η ξυλουργική (349). Όσον αφορά την κλωστοϋφαντουργία, υπάρχουν διαφορετικοί τύποι προϊόντων και παραγωγών ανάλογα με τις περιοχές της χώρας που καταλήγουν να είναι πολύ χαρακτηριστικές αυτής της περιοχής: Tapetes de Arraiolos; Bordados de Castelo Branco; Bordados de Tíbalzinho (CMCB, 2023; 7Maravilhas, nd, CITA, 2017).

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

ΡΟΥΜΑΝΙΑ (Assoc)

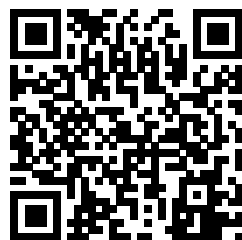
Η Ρουμανία είναι μια πολύ πλούσια χώρα όσον αφορά τις χειροτεχνικές δραστηριότητες - παραγωγή θρησκευτικών αντικειμένων, όπως εικόνες σε γυαλί ή ξύλο, υφάσματα, όπως χαλιά, ζώνες, κουβέρτες και πετσέτες, ποικιλία λαϊκών φορεσιών, ξύλινα αντικείμενα και πλεξούδες, ξύλινες εκκλησίες, ποικιλία κεραμικών αντικειμένων, χειροτεχνίες από διακοσμημένα αυγά... Ωστόσο, όλες αυτές οι βιοτεχνικές δραστηριότητες εξαπλώνονται σε διάφορες περιοχές της Ρουμανίας. Κάθε περιοχή είναι συνήθως εξειδικευμένη και συνδέεται με την παραγωγή ή την εξάσκηση μιας ή μερικές φορές περισσότερων συγκεκριμένων χειροτεχνιών. Η περιοχή Maramures ειδικεύεται σε ξύλινα διακοσμητικά, γλυπτά και ξύλινες εκκλησίες. Η ομορφιά των ξύλινων εκκλησιών και το «υψηλού επιπέδου καλλιτεχνικής ωριμότητας και δεξιοτήτων χειροτεχνίας» αναγνωρίζονται στο εξαιρετικό παράδειγμα των οκτώ ξύλινων εκκλησιών - **Ξύλινες εκκλησίες του Maramures** που αποτελούν από το 1999 μέρος της **λίστας παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO**. Στο μεταξύ, η Μολδαβία και η Τρανσυλβανία είναι γνωστές για τα κεραμικά και τον πηλό τους. Για παράδειγμα, τα **κεραμικά Horezu** είναι τόσο μοναδικά που το σκάφος έχει εγγραφεί στον **Αντιπροσωπευτικό Κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ανθρωπότητας της UNESCO**. Επιπλέον, η Μολδαβία χαιρεί επίσης φήμης για την παραδοσιακή της **κατασκευή ταπήτων τοίχου**, η οποία έχει επίσης αναγνωριστεί από την UNESCO από το 2016. Επιπλέον, κάθε περιοχή της Ρουμανίας μπορεί να οριστεί εδαφικά από τη χρήση χρωμάτων, υλικών και μοτίβων διακόσμησης που εκφράζονται σε μια συγκεκριμένη περιοχή. ποικιλία αντικειμένων μεταξύ των οποίων και λαϊκές φορεσιές. Και πάλι, **η τέχνη της παραδοσιακής μπλούζας με κέντημα στον ώμο (altită)** αναγνωρίζεται από την UNESCO.

Source: www.artandcraft.ro

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΡΟΥΜΑΝΙΑ ΣΤΟΝ ΟΔΗΓΟ ΤΣΕΠΗΣ.

Source: expresdebanat.ro

- ΞΥΛΟ
- ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ
- ΥΦΑΣΜΑ
- ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ
- ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΕΣ
- ΜΕΤΑΛΛΟ
- ΚΕΡΑΜΙΚΟΣ
- ΑΛΛΑ

Η ΣΚΗΝΗ ΣΤΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΧΕΙΡΟΤΕΧΝΕΣ

ΕΥΛΟ

António Pereira

Χειροτέχνης Ξύλου Πορτογαλία

Όταν ήμουν μικρός, ο πατέρας μου πήγαινε για δουλειά και μου έφερνε ξύλινα αυτοκίνητα και άλλα ξύλινα παιχνίδια. Από τότε αναρωτιόμουν αν θα μπορούσα να το κάνω κι εγώ. Πριν από μερικά χρόνια, είδα ένα από αυτά τα παιχνίδια, και αντί να αναρωτιέμαι, πήγα στο γκαράζ, πήρα μερικά πριόνια και καρφιά και έφτιαξα ένα ξύλινο αυτοκίνητο. Όταν συνειδητοποίησα ότι μπορούσα να το φτιάξω, ήμουν τόσο χαρούμενος. Αυτό ήταν το πρώτο μου αυτοκίνητο και η αρχή μου με τις ξύλινες χειροτεχνίες. Μετά, άρχισα να κάνω βαγόνια που τα σέρνουν αγελάδες, άλλα οχήματα και πυροσβεστικά οχήματα, τα οποία πουλάω πολύ. Έφτιαξα ένα Αυτοκίνητο που πρόσφερα στο Δημαρχείο του Ílhavo, με το οποίο συμμετείχα στο “Festival do Bacalhau”. Δημιούργησα ένα έργο που αντιπροσωπεύει το «Seca do bacalhau» και το πρόσφερα στο ενοριακό συμβούλιο. Για να φτιάξω χειροτεχνίες με ξύλο, συνήθως χρησιμοποιώ πριόνια για να κόψω το ξύλο. Έχω ένα καλέμι για να το μεταμφιέζω όταν το ξύλο είναι πολύ ψηλό και μια πλάνη όταν το κομμάτι είναι πολύ μεγάλο και πρέπει να το τραχύσω.

“Οι χειροτεχνίες μας
συνδέουν με την καταγωγή
μας

Christine Cession

Επισκευαστής Ξύλινων/Πολυχρωματικών Γλυπτών

 Βέλγιο

Ως επισκευαστής γλυπτών από ξύλο/ πολύχρωμα, τα αγαπημένα μου όπλα είναι: η ανοξία (στέρωση οξυγόνου για την καταστροφή των ξυλοφάγων εντόμων), η έγχυση σκληρυντικού για τη στερεοποίηση του σκουλικοφαγωμένου ξύλου, το διόφθαλμο μικροσκόπιο, τα μίνι νυστέρια για πολλή χρήση και χίλιες βούρτσες για επαναφορά στο τέλος της αποκατάστασης

Εργάζομαι στην αποκατάσταση-συντήρηση πολυχρωμικών ξύλινων γλυπτών μετά από πέντε χρόνια σπουδών στο ENSAV-La Cambre (Βρυξέλλες) και ένα χρόνο εξειδίκευσης στο IRPA (Royal Institute of Artistic Heritage, Βρυξέλλες). Ο χώρος εργασίας μου αλλάζει ανάλογα με τα έργα μου (το γλυπτό που αποκαθιστώ). Έτσι, μερικές φορές εργάζομαι στο στούντιο μου όταν τα γλυπτά είναι μικρότερα, άλλες φορές σε εκκλησίες, μουσεία κλπ... Ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση της ανακαίνισης, μερικές φορές χρησιμοποιώ μικροσκόπιο και μερικές φορές δουλεύω σε πολύ ψηλά ικρίωματα.

Πριν από την πρακτική εργασία, διεξάγω βαθιά έρευνα και πραγματοποιώ εργαστηριακές αναλύσεις. Γίνεται για την κατανόηση της ιστορίας ενός αντικειμένου με σκοπό την καθοδήγηση των αποκαταστάσεων. Η τυπική ανάλυση περιλαμβάνει αναλύσεις χρωστικών και παλαιών συνδετικών, ακτινογραφίες, ανίχνευση της χρονολόγησης του ξύλου, ανίχνευση στρωμάτων πολυχρωμίας καθώς και στενή συνεργασία με ιστορικούς τέχνης.

Source: DirectMM

Ioachim-Mihai Rus

Ξυλογλύπτης Ρουμανία

Στρέψτε το βλέμμα
σας στη φύση και
δώστε διέξοδο στη
φαντασία σας

Έχω πάνω από 10 χρόνια εμπειρία σε αυτόν τον τομέα. Ανάμεσα στα έργα μου θα μπορούσα να αναφέρω πύλες Maramures, βεράντες, περίπτερα σε παραδοσιακό στυλ Maramures, κολώνες σκαλισμένες με παραδοσιακά μοτίβα Maramures, διακοσμητικά γλυπτά για τον κήπο και πολλά άλλα ξύλινα έργα. Εκτός από αυτά, φτιάχνω και μικρότερα έργα, όπως διακοσμητικά μπουκάλια με διάφορα σκαλιστά ξύλινα κομμάτια στο εσωτερικό τους, πιατέλες για σερβιρίσματα και διάφορα σκαλιστά αναμνηστικά αντικείμενα. Η ιστορία μου ξεκίνησε στην παιδική ηλικία και η αγάπη για το ξύλο προέρχεται από τον πατέρα και τον παππού μου, που ήταν ξυλουργοί και ξυλουργοί στο επάγγελμα. Από παιδί καθόμουν δίπλα τους και τους βοηθούσα στη διαδικασία της ξυλουργικής. Μετά από αυτό προσπάθησα να αντιγράψω αυτό που έκανε ο πατέρας μου και με αυτόν τον τρόπο απέκτησα δεξιότητες και αγάπη για αυτό το υλικό. Όταν μεγάλωσα, προσπάθησα να δημιουργήσω διαφορετικά κομμάτια σύμφωνα με τη φαντασία μου.

Η δημιουργική διαδικασία ξεκινά με ένα κούτσουρο ή ένα κομμάτι ξύλο, το οποίο κόβεται κατόπιν αιτήματος του πελάτη, κόβεται σε διαφορετικές γωνίες, δημιουργείται το μοντέλο πάνω του και σμιλεύεται και τέλος εφαρμόζεται ένα προστατευτικό στρώμα στην επιφάνεια του ξύλου, το οποίο μπορεί να είναι κατασκευασμένα από λινέλαιο ή βερνίκια με βάση το νερό

Oliver Cabay

Αναστηλωτής Ξυλουργικής

 Βέλγιο

“

Η οικολογική μας προσέγγιση αντικατοπτρίζεται στην αρχή της κυκλικότητας: αποκατάσταση του παλιού παρά αντικατάσταση όταν δεν είναι απαραίτητο. Πάντα προτιμάμε τα πιστοποιημένα αυτοφυή ξύλα έναντι των εξωτικών

Είμαι μέλος των Icomos Wallonie Brussels, Union des Artisans du Patrimoine και Ecobuild Brussels. Για να μάθω αυτά που ξέρω σήμερα, όμως, ήταν ένα μακρύ ταξίδι... Ξεκίνησα μέσα από το πρόγραμμα μαθητείας που διοργάνωσε η Crepac και απέκτησα την εκπαίδευσή μου στην ξυλουργική εταιρεία.

Σήμερα είμαι μέλος της ξυλουργικής The Cabay, που ιδρύθηκε το 1995 και ειδικεύεται στην αποκατάσταση ή «πανομιότυπη αντιγραφή» παλαιών ξυλουργικών όπως κουφώματα, πόρτες κ.λπ. με σεβασμό στην κληρονομιά και για τη βελτίωση της θερμικής και ακουστικής σφράγισης, για παράδειγμα με την ενσωμάτωση ενός εύκαμπτου συνδέσμου αγκύρωσης στο πλαίσιο.

Ο σφιγκτήρας χρησιμοποιείται για σύσφιξη. Συνηθέστερα χρησιμοποιείται όταν κολλάτε, για παράδειγμα, για να ενώσετε δύο κομμάτια μεταξύ τους. Στην περίπτωση της φωτογραφίας, ο σφιγκτήρας χρησιμοποιείται για να κολλήσει καρέ σε πλαίσιο.

Yves Piérart

Ξυλογλύπτης/σχεδιαστής Βέλγιο

Αφησα τον κόσμο των υπολογιστών για να αφοσιωθώ στον κόσμο του ξύλου. Παρακολούθησα την εκπαίδευση επιπλοποιίας και ξυλογλυπτικής στο Ινστιτούτο Diderot στις Βρυξέλλες. Αυτοδιδασκτικά, άρχισα να παθιάζομαι με την ξυλουργική, ειδικά την τόνρευση σε τμήματα.

Κύρια εργαλεία ξυλουργικής είναι ο τόννος ξύλου και τα εργαλεία χειρός.

Με στόχο μια οικολογικά υπεύθυνη προσέγγιση, η τεχνική που χρησιμοποιώ στις περισσότερες από τις δημιουργίες μου είναι η συμπαγής ή/και ανοιχτή τεχνική τμηματικής στροφής με ανάλογη ή σταθερή απόσταση. Αυτό σημαίνει ότι το αντικείμενο χωρίζεται σε δακτυλίδια και αυτοί οι δακτύλιοι χωρίζονται σε τμήματα. Για συμπαγή τμηματοποιημένη στροφή, δεν υπάρχει απόσταση μεταξύ των τμημάτων, ενώ για ανοιχτή εργασία, αυτή η απόσταση μπορεί να είναι σταθερή ή ανάλογη ανάλογα με τη διάμετρο κάθε δακτυλίου.

“

Καθώς πλησίαζα τα
σαράντα μου, ανακάλυψα
ένα πάθος για το ξύλο

Κοσμήματα

Floare Roman

Κοσμήματα και δαντέλα 📍 Ρουμανία

Τα έργα μου συνεπάγονται την ύφανση, το ράψιμο, το κροσέ και το χτένισμα. Χρειάζεται πολύς χρόνος για να μάθεις την τέχνη της ύφανσης και της ραπτικής, αλλά η αφοσίωση και η υπομονή είναι το κλειδί.

Έμαθα να δουλεύω με την τεχνική «Frvolite» στο Normal Teachers' School, από έναν δάσκαλο στη Βεσσαραβία. Με τον καιρό, έμαθα να φτιάχνω μόνος μου παραδοσιακά κολιέ Maramuresean. Μια τεχνική που υπάρχει στη Ρουμανία από τον 19ο αιώνα, το string date είναι ο πιο συνηθισμένος τρόπος κατασκευής δαντέλας, που χρησιμοποιείται για τη διακόσμηση του εσωτερικού του σπιτιού: τραπεζομάντιλα, διακοσμητικές δαντέλες, σε διάφορα σχήματα και χρώματα. Δουλεύω επίσης 'circa' για τη διακόσμηση του εσωτερικού των σπιτιών, αλλά και για ντελικάτες γιακάδες για ρούχα. Η τεχνική του «frivolite» είναι γνωστή στην Ευρώπη από τον 18ο αιώνα, διδάσκεται στα σχολεία της Ρουμανίας, ιδιαίτερα στον Μεσοπόλεμο. Τα αποτελέσματα αυτής της τεχνικής είναι κορδόνια εξαιρετικής λεπτότητας. Φτιάχνω διακοσμητικά κορδόνια, αλλά και ευφάνταστους πίνακες.

Μην ξεχνάτε ποτέ από πού προέρχετε, επιστρέψτε στις ρίζες σας και σεβαστείτε την παράδοση και τον πολιτισμό σας

Γεωργία Καμπουρίδου

Κατασκευαστής κοσμημάτων 📍 Κύπρος

Είμαι κατασκευαστής κοσμημάτων και εκπαιδευτής με 14 χρόνια εμπειρία. Εξειδικεύτηκα στη δημιουργία μοναδικών, χειροποίητων κοσμημάτων που είναι ταυτόχρονα όμορφα και λειτουργικά. Εργάζομαι με μια ποικιλία υλικών, συμπεριλαμβανομένων φυσικών και βιώσιμων υλικών, καθώς και με σύρμα, χάντρες, υγρό γυαλί και πολύτιμους λίθους από γυαλί. Τα εργαλεία που χρησιμοποιώ για τη χειροτεχνία μου περιλαμβάνουν τα χέρια, τις πένσες και τους κόπτες.

Ένα από τα πιο σημαντικά εργαλεία στη διαδικασία κατασκευής κοσμημάτων μου είναι τα χέρια μου. Μου επιτρέπουν να χειραγωγώ τα υλικά και να τα διαμορφώνω στα επιθυμητά σχήματα και σχέδια. Συνεργάζομαι επίσης στενά με άλλους τεχνίτες, όπως κατασκευαστές υφασμάτων και αξεσουάρ, για τη δημιουργία κοσμημάτων που μπορούν να βελτιώσουν τις δημιουργίες τους.

Συνολικά, είμαι παθιασμένος με την τέχνη μου και είμαι αφοσιωμένος στη δημιουργία κοσμημάτων υψηλής ποιότητας, όμορφα που φέρνουν χαρά σε όσους τα φορούν.

Η δεξιοτεχνία δεν είναι ταλέντο, αλλά μια δεξιότητα που μπορεί να την μάθει κάποιος και να τελειοποιηθεί με πάθος και επιμονή.

Pavlina Borisova Dudina

Κοσμηματοπώλης 📍 Βουλγαρία

Πιστεύω ότι στις μέρες μας είναι δυνατό να βελτιώσεις τον εαυτό σου αν βάλεις την καρδιά σου στη δουλειά σου και αναζητάς συνεχώς νέες πηγές πληροφόρησης!

Δημιουργώ κοσμήματα από πολυμερικό πηλό, φυσικό δέρμα και βαμμένο μετάξι. Το κύριο υλικό που χρησιμοποιώ είναι ο πολυμερής πηλός, ο οποίος είναι η σύγχρονη εναλλακτική του πηλού, που χρησιμοποιείται για τη δημιουργία διακοσμητικών και ειδών οικιακής χρήσης από τη νεολιθική εποχή. Είναι ένα χαριτωμένο και απαιτητικό υλικό, ανθεκτικό και μακράς διάρκειας. Δουλεύω επίσης με φυσικό δέρμα, το οποίο αγοράζω από ειδικό κατάστημα, χρησιμοποιώντας συνήθως απορρίμματα από τη βιομηχανία υποδημάτων. Το φυσικό μετάξι με το οποίο δημιουργώ μερικά από τα κοσμήματά μου αγοράζεται από καταστήματα υφασμάτων.

Ενδιαφέρθηκα και πειραματίστηκα με τον πολυμερή άργιλο σε ηλικία 45 ετών. Αυτό συνέβη την περίοδο μετά από μια μεγάλη εγχείρηση που απαιτούσε μεγάλη περίοδο θεραπείας στο σπίτι και που με έβγαλε εντελώς από τη ζώνη άνεσής μου. Χρειαζόμουν ένα χόμπι, επειγόντως, και ξεκίνησα. Μπορώ να περιγράψω τη διαδικασία εργασίας με μια λέξη: διασκέδαση!

Στα παιδικά μου χρόνια δεν ήταν καλό για μια κοπέλα να μην κάνει τίποτα. Όλα τα νεαρά κορίτσια πρέπει να ξέρουν να υφαίνουν, να ράβουν και να δουλεύουν τα στολίδια του γάμου τους. Μου έβαλε λοιπόν η γιαγιά τον αργαλειό, τη βελόνα και την κλωστή στο χέρι και άρχισα να φτιάχνω πετοέτες και τραπεζομάντιλα. Μετά με έμαθε να υφαίνω σε «πόλεμο». Έτσι, άρχισα να μαθαίνω αυτή τη τέχνη, την οποία εξασκούσα από μεράκι και μετά ως λαϊκός τεχνίτης.

Τα υλικά που χρειάζομαι είναι διαφορετικά μεγέθη βελόνες ραπτικής, κλωστές υφασμάτων, χάντρες και αργαλειός με χάντρες. Η κομητεία Maramures είναι η μόνη περιοχή στη χώρα όπου υφαίνονται στολίδια. Οι γυναίκες τα φορούσαν στο λαιμό στις γιορτές ή στην πιο σημαντική μέρα της ζωής τους, τον γάμο τους. Έφτιαξα το εργαστήριό μου για αυτόν τον σκοπό, για να θυμίσω τα σπίτια των παππούδων μας, που το βράδυ δούλευαν πάνω σε αντικείμενα που στόλιζαν και το σπίτι τους και την ψυχή τους.

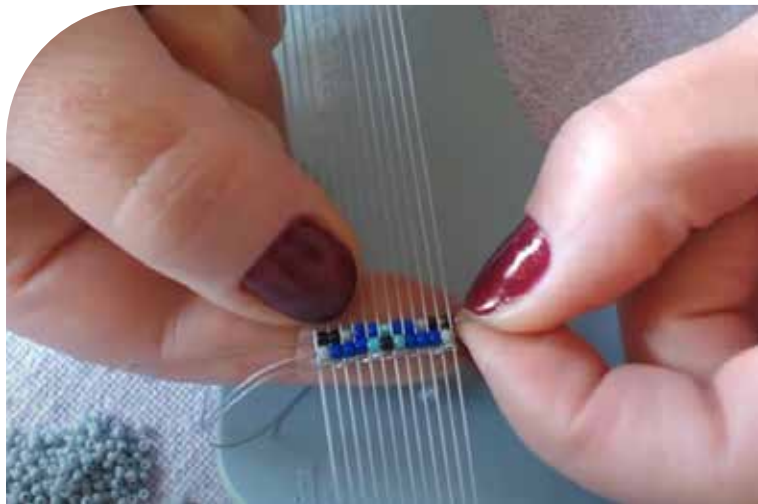
“ Ζήστε σε επαφή με τη φύση και εκπλαγείτε από τα χρώματα και τις εκφράσεις της

Rodica Sabadis

Σχεδιαστής κεντήματος και κοσμημάτων

 Ρουμανία

Silvia Vasileva

Κοσμηματοπώλης Βουλγαρία

Εκλαϊκεύω τα βουλγαρικά κεντήματα στις διάφορες εφαρμογές τους. Λατρεύω τα λουλούδια και ενδιαφέρομαι για διάφορες τεχνικές για να τα χρησιμοποιήσω ως διακόσμηση

Είμαι μηχανικός κλωστοϋφαντουργίας στο επάγγελμα. Αποφοίτησα από το Πολυτεχνείο της Σόφιας. εργάστηκα για πολλά χρόνια σε μια επιχείρηση κλωστοϋφαντουργίας ως μοντέλο σχεδιαστής, τεχνολόγος και διοργανωτής μάρκετινγκ. Μου αρέσει να κάνω τέχνη. Είμαι λάτρης της λαογραφίας. Από τότε που ήμουν φοιτητής, το χόμπι μου ήταν η κατασκευή ατομικών μοντέλων ρούχων, κοσμημάτων, αξεσουάρ και διακόσμησης. Εκλαϊκεύω τα βουλγαρικά κεντήματα στις διάφορες εφαρμογές τους. Λατρεύω τα λουλούδια και ενδιαφέρομαι για διάφορες τεχνικές για να τα χρησιμοποιήσω ως διακόσμηση.

Τα τελευταία χρόνια, έχω φτιάξει και προωθήσει τη δική μου επωνυμία στην κατασκευή κοσμημάτων από ρητίνη και λουλούδια, τη SilvieArt, και μια μάρκα με βουλγαρικά κεντήματα, τη SilvieBiju. Συμμετέχω σε διάφορες εκθέσεις στη Βουλγαρία. Λόγω των ιδιοτεροτήτων της τεχνολογίας για εργασία με ρητίνη, καθώς και της τοξικότητάς της, δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση προπονήσεων. Διαθέτω Πιστοποιητικό Μάστερ για την κατασκευή κοσμημάτων.

Υφασμα

Alzira Manuela Carrapichano

Κατασκευή κεντημάτων και δαντέλας

 Πορτογαλία

Εβλεπα τη θεία μου να κάνει πολλές δαντέλες, και αυτό με έκανε να ξεκινήσω. Άρχισα να μαθαίνω με τη θεία μου στα 13 μου και συνεχίζω μέχρι σήμερα. Με τα χρόνια, τελειοποιώ την τεχνική του κεντήματος, μαθαίνοντάς την από τον μάστορα. Σε μια κακή φάση της ζωής μου, όταν ήμουν λυπημένος, με κάλεσαν να πάω στη βιβλιοθήκη και να γίνω μέλος μιας ομάδας ηλικιωμένων. Η ομάδα άρχισε να μεγαλώνει, προσθέτοντας άλλους συμμετέχοντες μέχρι σήμερα. Έχουν περάσει δέκα χρόνια.

Τα υλικά που χρησιμοποιώ είναι ψαλίδι, δακτυλήθρα, βελόνα κεντήματος και βελόνες δαντέλας ανάλογα με τις γραμμές (είναι διάφορα νούμερα που εξαρτώνται από τις γραμμές). Οι κλωστές για το καπιτονέ είναι χοντρές, για αλλα είναι πολυ λεπτές κλωστές.

“ Καθώς κάνω κέντημα, νιώθω χαλαρός και το κάνω για περισσότερα από 10 χρόνια, με κάνει να νιώθω καλά και με εμπνέει

Beatriz Onofre

Κεντήματα και δαντέλες 📍 Πορτογαλία

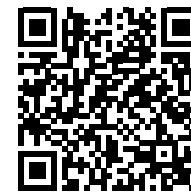

Από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου, πάντα μου άρεσε το ράψιμο και η ζωή μου το περιέβαλλε πάντα. Ωστόσο, ήρθε μια στιγμή που για προσωπικούς λόγους, αναγκάστηκα να σταματήσω.

Εν πάση περιπτώσει, πάντα είχα μεγάλη αγάπη για τις χειροτεχνίες, τα στριφώματα και το κέντημα, οπότε συνέχισα να κάνω αυτό που μου άρεσε και μου έφερνε χαρά. Τα τελευταία χρόνια, λόγω συνθηκών ζωής, άρχισα να αφιερώνομαι όλο και περισσότερο σε αυτές τις τέχνες.

Όσον αφορά τα ανοιχτά στριφώματα, ανάλογα με το ύψος που θέλεις, πρέπει να κόψεις τις κλωστές, μετά να βάλεις καινούργιες και να κάνεις σχέδια με αυτές. Απολαμβάνω τα πιο δύσκολα και προκλητικά πράγματα.

Το να φτιάχνω δαντέλες και κεντήματα κάνει καλό στο μυαλό μου, μου φτιάχνει τη διάθεση! Μου άρεσε να το κάνω από μικρό κορίτσι.

Cristina Talanca

Δημιουργικό ράψιμο 📍 Ιταλία

‘Ολα ξεκινούν από τη συνάντησή μου με το πάθος για το ράψιμο ρούχων, με χρώματα ζεστά, δυνατά, που τραβούν τα βλέμματα.

‘Οταν αποφάσισα ότι ήθελα να δημιουργήσω και για άλλους, γεννήθηκε το brand μου Lecris, βασισμένο στην αναζήτηση της γεύσης, της ομορφιάς, του υφάσματος, των μοντέλων και της ευχαρίστησης να τα ράβω με πάθος και υπομονή. Μου αρέσει να ξεκινώ από μια ιδέα που είναι φόρεμα ή αξεσουάρ και να την αναπτύσσω σε όλες τις φάσεις της, από το σχέδιο του πατρόν σε διάφορα μεγέθη, μέχρι την επιλογή υφασμάτων, το κόσιμο, τέλος το ράψιμο και τη συσκευασία.

Μου αρέσει να πω ότι τα ρούχα μου είναι ένας συμβιβασμός μεταξύ παράδοσης και καινοτομίας, ένα ρούχο που είναι μοντέρνο αλλά ανθεκτικό και που δύσκολα μπορείς να βρεις στα καταστήματα. Τα προϊόντα μου είναι μοναδικές και κομψές δημιουργίες ρούχων που αντικατοπτρίζουν την προσωπικότητα και τη δημιουργικότητά μου.

Το καύσιμο για αυτή τη δουλειά είναι το πάθος, η θέληση και η επιμονή

Eka Khuntsaria

Σχεδιαστής υφασμάτων Γεωργία

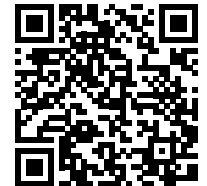
Μην τεμπελιάζετε ποτέ, να μελετάτε, να μαθαίνετε, να εμβαθύνετε τις γνώσεις και τις επαγγελματικές σας δεξιότητες καθώς και να είστε καλά εκπαιδευμένοι γενικά. Θα σε βοηθήσει μόνο στη δημιουργική σου δουλειά και αυτή η διαδικασία είναι διαρκής. Κάνε υπομονή και μην τα παρατάς στην πρώτη αποτυχία. Δούλεψε σκληρά και στο τέλος θα τα καταφέρεις.

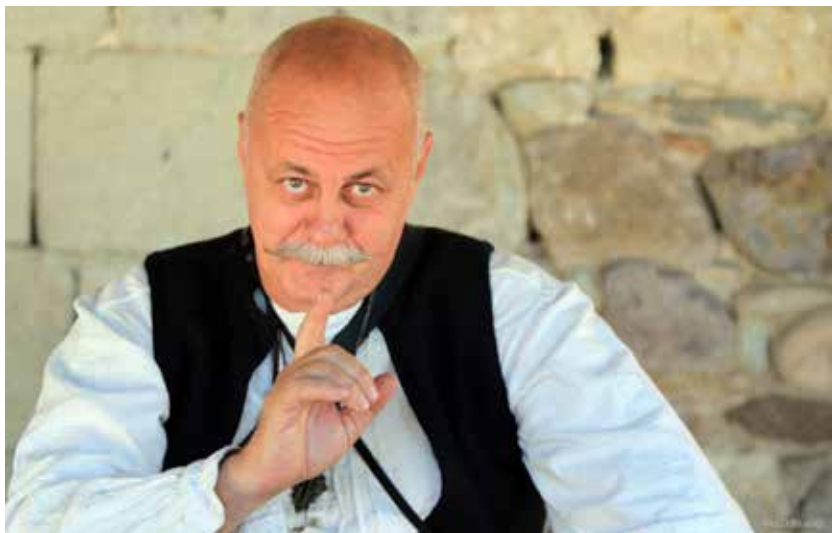
Με λένε Έκα Χουντσαριά. Είμαι σχεδιαστής υφασμάτων. Χρησιμοποιώ και τις ζεστές και τις κρύες τεχνικές του Μπατίκ. Ωστόσο, βασισμένος σε μια 26χρονη εμπειρία, ανέπτυξα τη δική μου τεχνική, την οποία αποκαλώ «ζωγραφική στο μετάξι» καθώς εφαρμόζω υφασμάτινα και ακρυλικά χρώματα πάνω στο μετάξι, ρυθμίζοντας τα χρώματα με κερί και παραφίνη χωρίς να χρησιμοποιώ γραμμές αντίστασης κεριού. .

Η στάση μου για το μετάξι μοιάζει με αυτό που σημαίνει ο καμβάς για τον ζωγράφο – ένας χώρος χωρίς σύνορα». Πιστεύω ότι οι νέες ιδέες γεννιούνται μόνο κατά τη διάρκεια της εργασιακής διαδικασίας. Γι' αυτό αποφάσισα να αρχίσω να ζωγραφίζω απευθείας στο μετάξι χωρίς προκαταρκτικά σκίτσα.

Μερικά από τα έργα μου μοιάζουν με ακουαρέλα. Θα έλεγα λοιπόν ότι τα έργα μου είναι ένα μείγμα παραδοσιακών χρωμάτων και μοτίβων με πρωτοποριακές τεχνικές και στυλ ζωγραφικής. Εκτός από τις επιτοίχιες, φτιάχνω σίτες, αμπαζούρ, κασκόλ, μαξιλαροθήκες κ.λπ.

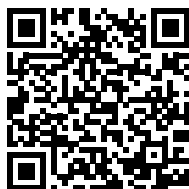

Ivan Tonev

Abadzhiistvo Βουλγαρία

Ένα έθνος που δεν γνωρίζει το παρελθόν και τις παραδόσεις δεν έχει μέλλον. Οι παραδόσεις είναι ζωντανές όταν διατηρούνται, μεταδίδονται και αναπτύσσονται.

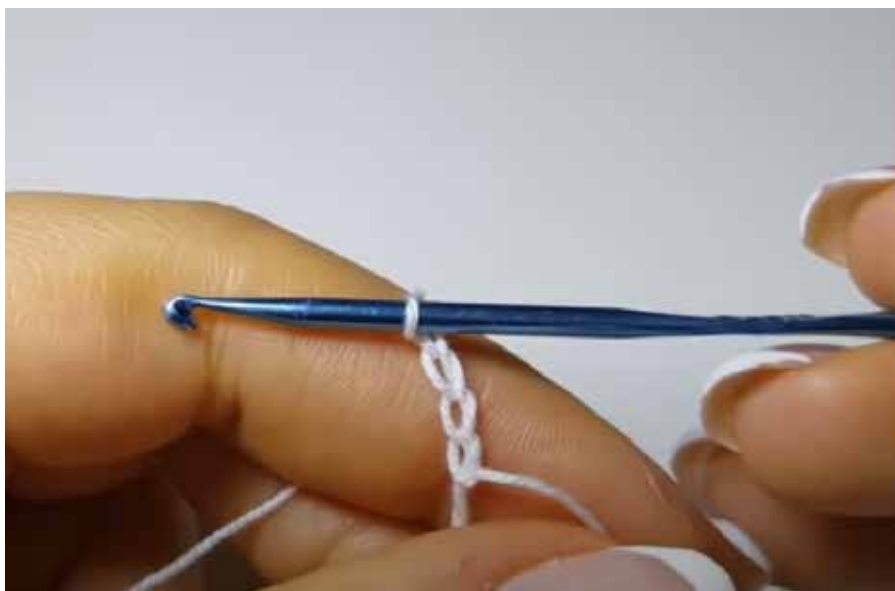
Ανακάλυψα τη χειροτεχνία πριν από δέκα χρόνια - ήμουν 43 χρονών τότε. Ο στόχος μου ήταν να μάθω μια χειροτεχνία - όπως ασκούσαν στο παρελθόν πριν εμφανιστεί η ραπτομηχανή. Ήθελα να αποκτήσω γνώσεις και δεξιότητες με τις οποίες να προσεγγίσω την αυθεντικότητα όσο το δυνατόν πιο κοντά. Ήθελα να μάθω μια τέχνη με τον τρόπο που διδάσκονταν οι μαθητευόμενοι από τους δασκάλους τους. Για μένα χρειάστηκαν συνολικά 6 χρόνια για να κατακτήσω αυτή τη τέχνη - τρία χρόνια εκπαίδευσης ως μαθητευόμενος και τρία χρόνια ως «κάλφα» για να γίνω στη συνέχεια κύριος. Για να φτιάξετε μια εθνική φορεσιά, χρειάζεστε ύφασμα, μάλλινο και βαμβακερό νήμα. Τα υφάσματα που χρησιμοποιώ όταν ράβω κοστούμια είναι παλιά, χειροποίητα υφάσματα σε αργαλειό. Αγοράζω αυτά τα υφάσματα από τις αγορές και από ανθρώπους που τα έχουν από τις γιαγιάδες τους, που τα έχουν υφάνει παλιά. Το μάλλινο κορδόνι χρησιμοποιείται για να συνδυάσει τα μέρη του ενδύματος και χρησιμοποιείται επίσης για διακόσμηση. Συνήθως το αγοράζω από το Εθνογραφικό Μουσείο του Έταρ. Η παραγωγή ενός κοστούμιού διαρκεί από 30 έως 45 ημέρες. Τα εργαλεία που χρησιμοποιώ είναι επίσης τα ίδια με αυτά που χρησιμοποιούσαν οι Βούλγαροι μάστορες στο παρελθόν – μεγάλες βελόνες, βαμβακερή κλωστή, μεγάλο ψαλίδι, ένα όργανο μέτρησης – «αρσίν» και ένα άγκιστρο, που είναι το τρίτο χέρι του τεχνίτη. Ακόμα και τα μεταλλικά κουμπιά για τα κοστούμια τα φτιάχνω μόνος μου.

Maria Maries

Κεντήτρια Ρουμανία

Τη δουλειά αυτή την έμαθα από τη μητέρα μου, σε ηλικία 7-8 ετών, στα «καθιστικά» που οργανώνονταν τα βράδια του χειμώνα... Στη ζωή του χωριού, τον χειμώνα μαζεύονταν γυναίκες και έφτιαχναν χειροτεχνίες και παραδοσιακά κοστούμια.

Τα σχέδια που δουλεύω είναι εμπνευσμένα από παλιά έργα – μαντηλάκια, καλύμματα μαξιλαριών, τραπεζομάντιλα, παραδοσιακές φορεσιές της περιοχής που αναπαριστούν φυτικά μοτίβα, φύλλα και αμπέλια. Με τα χρόνια έχω φτιάξει είδη διακόσμησης σπιτιού, δαντέλες, τραπεζομάντιλα και μαξιλαροθήκες για την οικογένεια. Τα τελευταία χρόνια, με απασχολεί να μεταδώσω αυτές τις δραστηριότητες στις νεότερες γενιές. Ο χώρος όπου ασκώ τη δραστηριότητά μου είναι στο σπίτι και στις εκθέσεις. Η βελόνα και η κλωστή με βελονάκι είναι οι φίλοι μου που με συνοδεύουν σε κάθε βήμα. Η δαντέλα μου σήμερα εφαρμόζεται σε παραδοσιακά κοστούμια, στριφώματα, μανίκια και γιακά. Για τη νεότερη γενιά κροσέ σκουλαρίκια και βραχιόλια. Ενθαρρύνω άλλους ανθρώπους να εξασκήσουν αυτές τις χειροτεχνίες καθώς είναι ένας απίστευτος τρόπος χαλάρωσης.

Χαλάρωσε και κάνε
αυτό που σε κάνει
ευτυχισμένο στη ζωή σου

Nino Kvavilashvili

Καλλιτέχνης και σχεδιαστής 📍 Γεωργία

Το όνομά μου είναι Νίνο Κβαβιλασβίλι. Είμαι καλλιτέχνης και σχεδιαστής. Από τότε που αποφοίτησα από την Ακαδημία Καλών Τεχνών της Τιφλίδας το 1991, εργάζομαι σε διάφορες τεχνικές κλωστοϋφαντουργίας, όπως μπατίκ, shibori, πάπλωμα και συνονθύλευμα. Φτιάχνω διάφορα αξεσουάρ όπως μαξιλάρια, τσάντες, λαμπτήρες τραπεζομάντιλα, κουβέρτες και ό,τι άλλο μπορεί να γίνει σε ύφασμα.

Και για να είμαι ειλικρινής μαζί σου, αγαπώ πολύ τα υφάσματα, σου δίνουν ατελείωτες δυνατότητες.

Κάνε τα πάντα με αγάπη.
Μελετήστε καλά και
δουλέψτε με αγάπη.

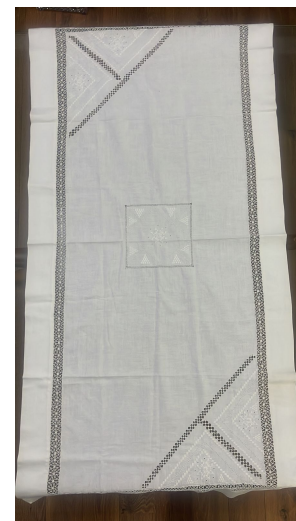
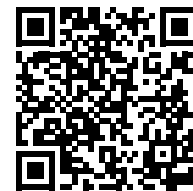
Όλγα Δημητρίου

Λεφκαρίτικο Κύπρος

Είμαι χειροτέχνης λεφκαρίτικου με πάνω από 30 χρόνια εμπειρία. Κατάγομαι από τα Λεύκαρα της Κύπρου, το σπίτι της Λευκαρίτικης δαντέλας, όπου αυτή η βιοτεχνία αποτελεί μέρος της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και αναγνωρίζεται από την UNESCO. Έμαθα τη χειροτεχνία από τη μητέρα και τη γιαγιά μου και ξεκίνησα να εξασκώμαι σε ηλικία 6 ετών. Τα κύρια υλικά που χρησιμοποιώ είναι το λινό και το λινό νήμα “demise”. Τα κύρια εργαλεία που χρησιμοποιώ είναι η βελόνα, η δακτυλήθρα, το ψαλίδι και το μαξιλάρι κεντήματος, μερικά από τα οποία έχουν περάσει από γενιά σε γενιά.

Στο επάγγελμά μου, η παράδοση είναι το κλειδί και η καινοτομία δεν μπορεί να ενσωματωθεί καθώς η τεχνική και τα χρώματα είναι καθορισμένα. Η κύρια αγορά-στόχος μου είναι οι τουρίστες και οι δημιουργίες μου βρίσκονται σε όλη την Κύπρο. Είναι σημαντικό για μένα όχι μόνο να δημιουργώ προϊόντα χειροτεχνίας υψηλής ποιότητας αλλά και να επικεντρώνομαι στη διάδοση και το μάρκετινγκ για να προσεγγίσω ένα ευρύτερο κοινό.

Το πάθος για τη δημιουργία και η ποιότητα των προϊόντων χειροτεχνίας είναι εξίσου σημαντικά με την καλή διάδοση και το μάρκετινγκ

Rossella Vallini

Μοδίστρα Ιταλία

Με έμπνευση από τη δεκαετία του '50, δημιουργώ αξεσουάρ για γυναίκες και άνδρες όπως κορδέλες, μπάντες, παπιγιόν, φούστες. Το πάθος γεννήθηκε πριν από 4 χρόνια από παλιές φωτογραφίες της μαμάς μου και από αυτό το κομψό και μοναδικό στυλ.

Η δουλειά μας ξεκινά με την αναζήτηση μοντέρνων και σύγχρονων υφασμάτων με vintage αναφορά σε εκείνη την περίοδο, με το σημαντικό να είναι σε βαμβάκι, λινό, μαλλί και μοχέρ.

Όλες οι επόμενες φάσεις πραγματοποιούνται μπροστά σε δύο φλιτζάνια τσάι, μια καλή ταινία και πολλές κουβέντες αλλά και μεγάλα βουβά διαλείμματα όπου ο θόρυβος δίνεται μόνο από τη ραπτομηχανή και το overlocker.

Στη συνέχεια, τα ρούχα και τα αξεσουάρ που δημιουργούνται προτείνονται για τις σελίδες μας και για τις αγορές.

ΑΓΑΠΩ τα «φουσκωτά» μυαλά
ΑΓΑΠΩ τις ιδέες
ΜΟΥ ΑΡΕΣΣΕΙ να κάνω
τα όνειρά μου
πραγματικότητα

Βίκυ Χριστοδούλου

Πλέξιμο μαλλιού Κύπρος

Είμαι πλέκτρια μαλλιού με πάνω από 10 χρόνια εμπειρία. Ξεκίνησα να μαθαίνω αυτή τη τέχνη από τη μητέρα μου σε ηλικία 7 ετών και τώρα έχω το δικό μου κατάστημα όπου πουλάω τις δημιουργίες μου και τον εξοπλισμό πλεξίματος. Χρησιμοποιώ μαλλί και κλωστές για να δημιουργήσω τα κομμάτια μου, τα οποία εισάγω από το εξωτερικό. Τα κύρια εργαλεία που χρησιμοποιώ είναι οι βελόνες πλεξίματος, οι οποίες ποικίλλουν σε μέγεθος ανάλογα με το πάχος του μαλλιού. Η καινοτομία στη δουλειά μου αντανακλάται στον σχεδιασμό και τον συνδυασμό των υλικών. Στοχεύω σε όποιον θέλει να αγοράσει προϊόντα από μαλλί ή να μάθει να πλέκει και ελπίζω να επεκτείνω τα προϊόντα μου σε επιχειρήσεις στο μέλλον.

Πιστεύω ότι είναι σημαντικό για τους ανθρώπους να κάνουν ένα διάλειμμα από την τεχνολογία και να μάθουν κάτι παραδοσιακό και νέο, όπως το πλέξιμο. Το πλέξιμο απαιτεί πάθος και αγάπη για τη χειροτεχνία, και με αυτό, η ικανότητα να δημιουργείς όμορφα και χρήσιμα κομμάτια μπορεί να είναι πηγή ικανοποίησης και χαλάρωσης.

Η δημιουργία με τα χέρια σας μπορεί να είναι πολύ ικανοποιητική και χαλαρωτική ταυτόχρονα.

Vitória Sousa

Κεντήτρια Πορτογαλία

Εργάστηκα 46 χρόνια ως δημόσιος υπάλληλος. Μετά τη σύνταξη, ήθελα να φτιάξω κουρτίνες για το σπίτι μου, οπότε αποφάσισα να μάθω πώς να το κάνω. Μπήκα σε κάποια μαθήματα και άρχισα να τα φτιάχνω μόνη μου στο σπίτι, αλλά με την πανδημία, η κυρία σταμάτησε να διδάσκει. Εν τω μεταξύ, ήρθα εδώ (Εργαστήριο γήρανσης, Ίλθανο). Εδώ μπόρεσα να κάνω πολλά πράγματα και να μάθω νέες τεχνικές. Φτιάξαμε το “Dóri” και έχω κάνει πολλά κεντήματα σε μπλούζες, τσάντες και μαξιλάρια.

Χρησιμοποιώ μπάλες από κλωστή διαφόρων υλικών, βελόνες διαφορετικών μεγεθών ανάλογα με τη γραμμή και το είδος του κεντήματος που σκοπεύουμε να κάνουμε και μπαστιδόρους (κεντήματα κρίκου). Όταν κάνετε κέντημα σε πουκάμισα, αυτά πρέπει να κουμπώνονται γύρω-γύρω για να μην ξετυλίγονται, κάτι που παίρνει πολύ χρόνο.

Οι χειροτεχνίες είναι παρηγοριά στην ψυχή, χρησιμεύουν ως χαλάρωση.

Rosário Castro

Κεντήτρια Πορτογαλία

Όταν άφησα την 4η δημοτικού και πήγα κατευθείαν στη δουλειά, έχασα την ευκαιρία να μάθω κέντημα και να αφιερώσω πλήρες ωράριο σε αυτό. Από τότε που συνταξιοδοτήθηκα, άδραξα την ευκαιρία να έρθω στο «Εργαστήριο γήρανσης» και να μάθω περισσότερα. Οι τεχνικές που χρησιμοποιώ στα έργα μου είναι κυρίως σχέδια στη povel art που επιλέγονται και κεντούνται μέχρι να γεμίσουν.

Τα σχέδια εφαρμόζονται σε πολλά διαφορετικά αντικείμενα, όπως μαξιλάρια, τσάντες, μπλουζάκια κ.λπ. Για να φτιάξω αυτά τα αντικείμενα, χρησιμοποιώ βελόνα και κλωστή. Περιγράφω τα πάντα και μετά τα συμπληρώνω. Εδώ, στο «Εργαστήριο γήρανσης», έχουμε την ευκαιρία να ρωτήσουμε και να δούμε πώς να το κάνουμε και να συνεχίσουμε να μαθαίνουμε.

Οι χειροτεχνίες είναι παρηγοριά στην ψυχή, χρησιμεύουν ως χαλάρωση

Μουσικά όργανα

Jacques Magnette

Κατασκευαστής & αναπαλαιωτής τσέμπαλου

 Βέλγιο

— εκίνησα το επάγγελμά μου του κατασκευαστή τσέμπαλου και
 — παρθενικών όταν ήμουν 26 ετών. Η δουλειά μου είναι να κατασκευάζω,
 — αλλά και να ανακαινίζω, να συντηρώ και να κουρδίζω τσέμπαλα, σπινέτ και παρθενικά, πλήκτρα και άλλα έγχορδα όργανα. Τα κύρια υλικά που χρησιμοποιώ είναι μέταλλο, ξύλο, δέρμα, κόκκαλο, φίλντισι, φυσικές κόλλες, περγαμηνή κλπ.. Ανάλογα με τον προορισμό του ξύλου στο όργανο, χρησιμοποιούμε διαφορετικά αποστάγματα ξύλου. Άλλα για τις ακουστικές τους ιδιότητες, άλλα για τη μηχανική τους αντοχή ή για τις διακοσμητικές τους ιδιότητες. Ως κατασκευαστής τσέμπαλου, είναι σημαντικό να γνωρίζεις πώς να χειρίζεσαι τα παραδοσιακά εργαλεία του εμπορίου όπως βαρλόπες, γκιλοτίνες, σμίλες, γόβες, ξύστρες, πέτρες, αχάτη.

Δουλεύοντας στον μουσικό χώρο, έχω την ευκαιρία να έχω μεταξύ των πελατών μου: μουσικούς (έτυχε να παντρευτώ έναν!), μουσικές ακαδημίες, μουσεία, ιδιοκτήτες ιστορικών σπιτιών που χρειάζονται εξειδίκευση, δεξιότητες συντήρησης ή που θέλουν να παραγγείλουν νέα όργανα.

Παρακινήθηκα να μάθω την καταπληκτική τέχνη της κατασκευής τσέμπαλου συναντώντας τη σύζυγό μου, η οποία είναι παίκτρια τσέμπαλου.

“

Stepan Demirdjian

Κατασκευαστής Βιολιών Βουλγαρία

Είμαι λαουτίστας που φτιάχνει βιολιά και βιόλες. Ένα άλλο σημαντικό μέρος της δουλειάς μου είναι η επισκευή και η αποκατάσταση όλων των οργάνων της οικογένειας του βιολιού και των τόξων τους. Έχω αποφοιτήσει από το τμήμα λαουτιέρων της σχολής ξυλουργικής στη γενέτειρά μου Φιλιππούπολη. Η μάθηση εκεί διήρκεσε τέσσερα χρόνια. Ήμουν είκοσι δύο όταν άρχισα να φτιάχνω βιολιά ως λαουτίστας σε ένα εργοστάσιο παραγωγής βιολιών. Λίγα χρόνια αργότερα ίδρυσα το δικό μου ατελιέ. Τα ξύλινα υλικά που χρησιμοποιώ είναι ο κλασικά καθιερωμένος συνδυασμός ευρωπαϊκής ερυθρελάτης για τις κορυφές και βαλκανικού σφενδάμου για τα υπόλοιπα μέρη καθώς και έβενος, ροδόξυλο και πυξάρι για τις ταστιέρα και τα στολίδια. Δουλεύω κυρίως με φυσικό αέριο (περίπου είκοσι χρόνια) ξύλο από τη Βουλγαρία λόγω της εξαιρετικής ακουστικής του ποιότητας.

Η τεχνολογία κατασκευής βιολιών είναι συντηρητική ακολουθώντας μεθόδους εργασίας μερικών αιώνων. Η αποστολή μου είναι να συνεχίσω να τους ακολουθώ.

“

Διακοσμητικές χειροτεχνίες

Acácio Manuel Carlos Moreira

Σχεδιαστής κεραμικών Πορτογαλία

Μάθετε μέχρι να πεθάνετε,
η γνώση δεν είναι
ποτέ υπερβολική

Ζωγραφίζω και ζωγραφίζω σε κεραμικές επιφάνειες σε φωτιά 3°. Ανάλογα με τον σκοπό, χρησιμοποιώ συγκεκριμένα πινέλα, όπως βούρτσα από σαλαμό τρίχας Kolinsky, μέτρια υδαρή ή λιπαρή. Βράζω τις χρωστικές σε μια μικρή μούφα για να σταθεροποιηθούν με τρόπο μεγάλης διάρκειας. Πιο πρόσφατα, άρχισα να χρησιμοποιώ μια μέθοδο μικρής μεταξοτυπίας για τη βελτιστοποίηση των σχεδίων που έχουν υποστεί επεξεργασία από υπολογιστή, επιτρέποντας μια προσέγγιση μάρκετινγκ. Επί του παρόντος, δεν συνεργάζομαι με κανέναν συγκεκριμένα και προτιμώ να θέσω τις υπηρεσίες μου στην υπηρεσία της κοινότητας.

Είμαι καλλιτέχνης ψηφιδωτού με 13 χρόνια εμπειρίας. Δημιουργώ ψηφιδωτά έργα τέχνης και ψηφίδες χρησιμοποιώντας χρωματιστά ψηφιδωτά πλακάκια που έκοψα σε διαφορετικά σχήματα. Τα κύρια εργαλεία μου περιλαμβάνουν κόφτη πλακιδίων, καθημερινά μαχαιροπίρουνα και κόλλα. Εργάζομαι τόσο με παραδοσιακά όσο και με καινοτόμα σχέδια, με επίκεντρο τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της τέχνης του ψηφιδωτού.

Το πάθος μου για την τέχνη του ψηφιδωτού ξεκίνησε αφότου αποσύρθηκα από τη δουλειά μου πλήρους απασχόλησης και παρακολούθησα δύο μαθήματα για τις τεχνικές ψηφιδωτού. Ξεκίνησα τη δική μου παραγωγή και έκτοτε δημιουργώ αντίγραφα και αντίγραφα εικόνων. Χρησιμοποιώ ένα φιλικό προς το περιβάλλον υλικό πλακιδίων στο οποίο γίνεται όλο και πιο δύσκολη η πρόσβαση λόγω της ειδικότητας της δουλειάς μου.

Ο στόχος μου είναι να αναδείξω τις επιχειρηματικές ευκαιρίες στην τέχνη του ψηφιδωτού, αλλά έχω αντιμετωπίσει προκλήσεις διείσδυσης σε αγορές όπου το κοινό δεν εκτιμά το κόστος και την προσπάθεια που συνεπάγεται η δημιουργία ενός έργου. Ωστόσο, πιστεύω ότι νέοι καλλιτέχνες με υπομονή και ταλέντο μπορούν να δημιουργήσουν όμορφα έργα τέχνης και να διατηρήσουν την τέχνη χιλιάδων ετών.

Ανδρέας Θεοδωρίδης

Καλλιτέχνης ψηφιδωτού Κύπρος

Τέχνη δεν είναι αυτό που βλέπεις, αλλά αυτό που κάνεις τους άλλους να δουν

Για να γίνω σύγχρονος δεξιότηνης του στοκαρίσματος μαρμάρου και της Scagliola (τεχνική ένθετου μαρμάρου) δούλεψα και εκπαιδεύτηκα με τους πιο γνωστούς δασκάλους του κλάδου σε όλη την Ευρώπη, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ισπανία και το Βέλγιο. Χάρη σε χρόνια πρακτικής, σήμερα, είμαι σε θέση να καινοτομήσω και να προσαρμόσω την τεχνική στις αισθητικές έννοιες του 21ου αιώνα και να την εφαρμόσω στο σχέδιο, την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική και τη ζωγραφική για τη δημιουργία πρωτότυπων έργων.

Το στόκο-μάρμαρο είναι ένα υλικό που χρησιμοποιείται από τον XVI αιώνα για να μιμηθεί την εμφάνιση της πέτρας και του μαρμάρου. Η τέχνη του γυψομάρμαρου είναι επομένως μια από τις πιο λαμπρές και πιθανώς τις πιο εκλεπτυσμένες εκδηλώσεις μιμήσεων μαρμάρου. Αυτή η τέχνη ξεκίνησε στις αρχές του XVI αιώνα και κορυφώθηκε στην περίοδο του μπαρόκ. Οι πρώτες σχολές αυτής της τεχνικής, ιστορικά και παραδοσιακά ονομαζόμενες «Scagliola», αναπτύχθηκαν στην Αυστρία, τη Βαυαρία και την Ιταλία.

Angel Barrero

Master of stucco-marble and scagliola

 Βέλγιο

Η ερμηνεία μου είναι σύγχρονη και πολυτελής. Το πλεονέκτημα αυτής της τεχνικής είναι η απόκτηση επιφανειών χωρίς ραφές και ατελείωτες δυνατότητες και παραλλαγές χρωμάτων.

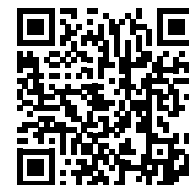

Δουλεύω με κολοκύθια, τα οποία διακοσμώ και φτιάχνω είδη σπιτιού όπως καράφες κρασιού, κηροπήγια και δοχεία για αλάτι ή ελιές.

Έμαθα αυτή τη τέχνη από τον παππού μου σε ηλικία 11 ετών και δεν υπάρχει επίσημη εκπαίδευση για αυτήν. Απαιτεί την εύρεση ενός έμπειρου τεχνίτη ή γυναίκας από τον οποίο θα μάθεις τις τεχνικές.

Χρησιμοποιώ κολοκύθες, που παίρνω από αγρότες στην Κύπρο, και παραδοσιακά εργαλεία όπως μαχαίρι και πυρογράφο για να χαράξω και να διακοσμήσω τις κολοκύθες. Χρησιμοποιώ επίσης μόνιμους μαρκαδόρους για την κατασκευή πατρών.

Πουλάω τα προϊόντα μου σε ντόπιους, ειδικά σε παλαιότερες γενιές που εκτιμούν τις παραδοσιακές χειροτεχνίες, και σε τουρίστες που αγοράζουν μικρότερα κομμάτια ως αναμνηστικά. Συνεργάζομαι με αγρότες που καλλιεργούν τις κολοκύθες για μένα.

Χρυστάλλα Πιτσιλίδου

Λαϊκή χειροτεχνία – Πλούμισμα Κολοτζιού

 Κύπρος

Η χειροτεχνία δεν είναι μόνο η κατασκευή ενός προϊόντος, αλλά η διατήρηση της παράδοσης και η δημιουργία ενός θεραπευτικού περιβάλλοντος για τον τεχνίτη. Συνιστώ ανεπιφύλακτα να ασχοληθείτε με τη διακόσμηση και τη χαρακτηριστική κολοκύθας ως χειροτεχνία, επάγγελμα ή ακόμα και ως χόμπι.

Στη διαδικασία της εργασίας, χρησιμοποιώ σμίλες και τάφρους διαφορετικής γεωμετρίας, προσπαθώντας να παρατηρώ καλές πρακτικές και τεχνολογίες στη βιοτεχνία μας. Χρησιμοποιώ ποικιλία φυσικών υλικών στη δουλειά μου. Το ξύλο που χρησιμοποιώ είναι κυρίως καρυδιά, αγλάδι, πυξάρι. Επιπλέον, χρησιμοποιώ μηλιά, κερασιά, κράταιγο, διάφορα εξωτικά ξύλα. Τα ένθετα είναι κατασκευασμένα από πολύτιμα μέταλλα, φίλντισι, ελεφαντόδοντο, κόκκαλο μαμούθ κ.λπ. Για τις λεπίδες των μαχαιριών χρησιμοποιώ ανοξείδωτο χάλυβα υψηλής ποιότητας καθώς και ατσάλι Δαμασκού υψηλής ποιότητας. Για την επίστρωση του ξύλου - φυσικά έλαια με βάση το λινάρι, το κερι μέλισσας και το σέλακ (σύμφωνα με μια παλιά συνταγή).

Αυτό το κάνω επαγγελματικά από τα 26 μου, αλλά όλα ξεκίνησαν πολύ νωρίτερα, και αναπτύχθηκαν ανεπαίσθητα. Το ενδιαφέρον μετατράπηκε σε πάθος, το οποίο έγινε χόμπι και τελικά έγινε το επάγγελμά μου, το οποίο δουλεύω με το ίδιο πάθος και αγάπη. Ο μεγαλύτερος ρόλος που έπαιξε, ωστόσο, ήταν η ευκαιρία να μάθω και να κατακτήσω την τέχνη και η ευκαιρία να συνεργαστώ με τους καλύτερους στη χώρα μου.

Evgeni Dimov

Χαράκτης Βουλγαρία

Για μένα όλα ξεκινούν με ένα χαρτί, ένα μολύβι, καλή μουσική και ένα φλιτζάνι καφέ. Μου αρέσει αυτό το αρχικό στάδιο - τότε όλα είναι δυνατά.

Το όνομά μου είναι Nino Slepchenko. Είμαι καλλιτέχνης και σχεδιαστής. Ενώ πειραματιζόμουν με γραφικά και σχέδια, μου ήρθε μια ιδέα να δημιουργήσω στολίδια του γεωργιανού αλφαβήτου. Ότι είναι όμορφο, σε εμπνέει να δουλέψεις μαζί του, να φτιάξεις έργα τέχνης χρησιμοποιώντας αυτά τα τέλεια διαμορφωμένα γράμματα. Έτσι, μετά από χρόνια πειρατισμών και εργασίας το 2015 μαζί με τον σύζυγό μου Levan Vateishvili, ιδρύσαμε το SAINI STUDIO. Ανέπτυξα ένα ειδικό σύστημα δημιουργίας μιας μεγάλης ποικιλίας στολιδιών – το καθένα αντιπροσωπεύει ένα συγκεκριμένο γράμμα. Αυτά τα έργα τέχνης εφαρμόζονται σε διαφορετικά σχεδιαστικά αντικείμενα και διάφορα υλικά. Τα στολίδια μας μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο σχεδιασμό μιας μεγάλης ποικιλίας αντικειμένων και μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε διάφορες τεχνολογίες για να είμαστε ενημερωμένοι με τη σύγχρονη εποχή: τα στολίδια μπορούν να εφαρμοστούν με τεχνολογία χαλκομανιών, μπορούν να χαραχθούν σε γυαλί και άλλα υλικά, χρησιμοποιούμε ενέργεια -αποδοτικές λάμπες για τους κεραυμούς μας κ.ο.κ.

Nino Slepchenko

Καλλιτέχνης και σχεδιαστής 📍 Γεωργία

Να έχετε αυτοπεποίθηση και να εμπιστεύεστε τον εαυτό σας, μην τα παρατάτε ποτέ. Μην φοβάστε τα εμπόδια, ακολουθήστε την ιδέα και το όνειρό σας μέχρι το τέλος και θα τα καταφέρετε.

Patrizia Magnani

Καλλιτέχνης Ιταλία

Μου αρέσει να πιστεύω ότι
τα καλύτερα έρχονται

Από μικρή ασχολούμαι με τη χειροτεχνία, μικρή. Η μητέρα μου, που είχε μια ασυνήθιστη επιδεξιότητα, ήταν το παράδειγμά μου. Μου δίδαξε όλα όσα ήξερε με ένα χαμόγελο και με την καλοσύνη που διέθετε.

Ασχολούμαι με το πλέξιμο, το βελονάκι, τον αργαλειό, το ράψιμο και το κέντημα αλλά τα ξεχωριστά προϊόντα μου είναι οι κάκτοι και τα μπονσάι σε ύφασμα και νήμα.

Με συνεχή μελέτη σχημάτων, χρωμάτων, διαστάσεων και χάρη στη χρήση διαφορετικών τεχνικών και ποιοτικών υλικών, όπως υφάσματα επίπλων και λεπτά νήματα, οι δημιουργίες μου γίνονται όλες μοναδικά κομμάτια φτιαγμένα με αγάπη.

Μου αρέσει η φύση και ό,τι σχετίζεται με αυτήν, διδάσκω μαθήματα δημιουργικής τέχνης και λατρεύω το κροσέ, οπότε συνδύασα τα πάθη μου και το έκανα επάγγελμα

Μέταλλο

Με λένε Γκόγκι (Γεόργκι) Ιακομπασβίλι. Ασχολούμαι με τις χειροτεχνίες από τα 17 μου. Ρίχνω τις καμπάνες και φτιάχνω διάφορα κοσμήματα. Η δουλειά μου ξεκινά με μια ιδέα, νωρίτερα την ακολούθησαν πολλά σκίτσα. Τώρα με τον χρόνο και την εμπειρία, μπορώ να επιτρέψω στον εαυτό μου να εργαστεί απευθείας με το υλικό.

Είμαι ήδη 65 ετών και τα έργα μου είναι περισσότερο παραδοσιακά παρά καινοτόμα. Τα έργα μου είναι βαθιά συνδεδεμένα με τις παραδόσεις μας. Η Γεωργία διακρίθηκε για την παραγωγή μεταλλουργιών, τεχνουργήματα από το βασίλειο της Κολχίδας (δυτική Γεωργία) επιδεικνύουν προηγμένες δεξιότητες τόσο στη μεταλλουργία του χαλκού όσο και στην εργασία με πολύτιμα μέταλλα. Κάθε μέρα που πηγαίνω στο στούντιο μου το απολαμβάνω. Η δημιουργική διαδικασία είναι κάτι που με κάνει χαρούμενο. Τα κύρια υλικά μου είναι το ασήμι, ο χαλκός και ο ορείχαλκος όταν ρίχνω τα κουδούνια.

Gogi Iakobashvili

Φέρυ Κοσμήματα Γεωργία

Κάντε τη δουλειά σας με αγάπη, τα υπόλοιπα θα έρθουν αργότερα αρκεί ό,τι δουλεύετε να το κάνετε με αγάπη

Κεραμικός

Ανδρέας Κάττος

Κεραμιστής Κύπρος

Η κεραμική χειροτεχνία είναι η πύλη προς τη δημιουργικότητα και τη θεραπεία εργασίας. Για να διαπρέψει κανείς σε αυτή την τέχνη, πρέπει να αγαπήσει τη δημιουργική διαδικασία.

Είμαι κεραμιστής με 50 χρόνια εμπειρία. Η δουλειά μου είναι να δημιουργώ γλυπτά από πηλό και προϊόντα κεραμικής.

Χρησιμοποιώ πηλό Stoneware που εισάγεται από την Ευρώπη, το οποίο είναι ένα φιλικό προς το περιβάλλον υλικό λόγω των μακροχρόνιων και ανακυκλώσιμων χαρακτηριστικών του. Τα εργαλεία που χρησιμοποιώ περιλαμβάνουν καθημερινά μαχαιροπίρουνα, αυτοκατασκευασμένα εργαλεία και εργαλεία αγοράς για αγγεία και γλυπτική. Ο φούρνος και ο τροχός αναβαθμίζονται όταν χρειάζεται.

Πουλάω τα προϊόντα μου σε τουρίστες που ενδιαφέρονται να πάρουν ένα κομμάτι της ιστορίας και της εικόνας της τέχνης και της τέχνης της κεραμικής. Δεν συνεργάζομαι με άλλους τεχνίτες, εκτός από τους κιβωτίους που δημιουργούν κουτιά για τις δημιουργίες μου.

Brigitte Goethals

Κεραμική τέχνη Βέλγιο

Δεν θεωρώ τον εαυτό μου
ούτε ως καλλιτέχνη ούτε
ως τεχνίτη, ασπάζομαι τους
δύο κλάδους και αυτό μου
ταιριάζει

Γύρω στα 30 μου ακολούθησα την ενστικτώδη επιθυμία μου να δημιουργήσω. Μετά από πολλά σεμινάρια εκπαίδευσης σε διαφορετικές καλλιτεχνικές εκφράσεις (σχέδιο, ζωγραφική σε πορσελάνη, ζωγραφική σε καμβά, γλυπτική), «βρέθηκα» στην κεραμική τέχνη γιατί η έκφρασή της είναι ποικίλη, άπειρη και πολύ διακοσμητική.

Έχω τις δικές μου ιδιαιτερότητες: συνδυάζω κεραμικές τεχνικές με τεχνικές διακοσμητικής ζωγραφικής. Δεν δουλεύω πολύ με σμάλτα? Προτιμώ τα διακοσμητικά χρώματα με βάση τις χρωστικές και τα μέσα. Δουλεύω κυρίως με καλούπια, ή συναρμολογώντας πήλινες πλάκες. Οι πήλινες πλάκες είναι λεπτά πήλινα φύλλα, συνήθως κατασκευασμένα με πλάστη.

Εξερευνώ την κεραμική με πολλή περιέργεια, αναζητώ τα όρια της γης και αφήνω τον εαυτό μου να καθοδηγείται από το άλλο μου πάθος: τη διακόσμηση. Η δουλειά μου είναι διαισθητική, φτιάχνω οργανικά αντικείμενα, παρατηρώ τη χειρονομία... Μετά αναζητώ μια σύνδεση μεταξύ σχήματος και χρώματος. Ορισμένα μέρη δεν υποστηρίζουν κανένα χρώμα, άλλα το απαιτούν.

Φτιάχνω μοναδικά και εξατομικευμένα χρηστικά αντικείμενα, όπως πιάτα, κεριά, βάζα κ.λπ... αλλά και γλυπτικά καλλιτεχνικά αντικείμενα.

Μάλλον όλα ξεκίνησαν στο κάτω μέρος του κήπου μου όταν ήμουν πολύ μικρός, φτιάχνοντας γλυπτά “macocoys” (Λιέγη αργκό για λάσπη), αλλά φυσικά δεν επρόκειτο να ζήσω από αυτό. Ως εκ τούτου, αποφοίτησα από τη Σχολή Καλών Τεχνών Saint-Luc, στη Λιέγη, το 1984 και στη συνέχεια από το 1985 ήμουν καθηγητής στην ίδια σχολή. Από το 1991-1993 έζησα στο Τόκιο όπου σπούδασα κεραμική, καλλιγραφία, sumi-e, τεχνικές φυσήματος γυαλιού και χαρακτική...

Άγγιγμα μετά το άγγιγμα, η ανταλλαγή μετά την ανταλλαγή, ο πειραματισμός μετά τον πειραματισμό... Προσπάθησα να καταλάβω τη δομή της πραγματικότητας χάρη στη γη. Η δουλειά μου οργανώνεται μεταξύ της δομής, της καταστροφής και της αναδιάρθρωσης για να αμφισβητήσω την ισορροπία της ύλης και έτσι να κατανοήσω το ουσιαστικό.

Οι κλίβανοι χρησιμοποιούνται για την πυροδότηση τεμαχίων από πηλό, μετατρέποντάς τα σε κεραμικά κομμάτια. Αυτό που είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον για αυτά είναι ότι διατίθενται σε διάφορα μεγέθη και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ποικίλων εφέ.

Εκτός από τη δημιουργία, στο πλαίσιο της καριέρας μου, είχα την ευκαιρία να οργανώσω εκθέσεις, εργαστήρια, συνέδρια, να συμμετάσχω σε επιτροπές επιλογής, αλλά και να πιστοποιήσω επιτροπές αξιολόγησης. Επιπλέον, είμαι μέλος της International Academy of Ceramics και από το 2021 είμαι Συνιδρυτής του συνεταιρισμού ArtBol.

Fabienne Withofs

Κεραμιστής Βέλγιο

Στόχος μας είναι να παρέχουμε υποστήριξη στους Βέλγους κεραμίστες όσον αφορά τα καθημερινά αντικείμενα. Επιτραπέζια σκεύη, με ιδιαίτερη έμφαση στα μπουλ

George Pachkoria

Κεραμιστής Γεωργία

Ένας κεραμικός καλλιτέχνης πρέπει να παραμένει συγκεντρωμένος, σίγουρος και ήρεμος. Διατηρήστε το εργαστήριό σας καθαρό και αφιερώστε χρόνο, μην περιμένετε άμεσα αποτελέσματα.

Ονομάζομαι George (Gigisha) Pachkoria. Γεννήθηκα στην Τιφλίδα. Είμαι κεραμιστής. Το ενδιαφέρον μου για τα κεραμικά ξεκίνησε από την πρώτη παιδική ηλικία. Ο πατέρας μου ήταν ζωγράφος, έφερνε πηλό στο σπίτι και μοντελοποιούσα διάφορα αντικείμενα.

Η τεχνική μου για την κατασκευή πηνίων είναι μοναδική. Τεντώνοντας τα αγγεία από το εσωτερικό, χτίζω με το χέρι μια ποικιλία σχημάτων και υφών. Είμαι ασυνήθιστος στο ότι αναλαμβάνω ολόκληρη τη διαδικασία μόνος μου: την προμήθεια πηλού από λατομεία ανοιχτού λάκκου, το κοσκίνισμα και το άλεσμα του σώματος ακατέργαστου πηλού, μέχρι τη διαμόρφωση των διαφόρων σχημάτων, το γυάλισμα και το ψήσιμο. Το κύριο αντικείμενο ενδιαφέροντός μου ήταν πάντα οι τσαγιέρες, καθώς έχουν απεριόριστες δυνατότητες αυτοσχεδιασμού. Μπορείτε να πειραματιστείτε με τα σχήματα των λαβών, των σωμάτων, των στομιών και των καπακιών.

Παρακολούθησα την εκπαίδευση και μου ήταν πολύ χρήσιμη. Όταν ξεκινούσα την επιχείρησή μου δεν υπήρχε ψηφιακή τεχνολογία, επομένως μου λείπει η γνώση σε αυτό το θέμα. Έτσι, κάθε εκπαίδευση ή εργαστήριο που βελτιώνει τις ψηφιακές μου δεξιότητες είναι πολύ σημαντικό, απαραίτητο και εκτιμάται ιδιαίτερα.

Αλλα

Είμαι αυτοδίδακτος κατασκευαστής σωλήνων. Η χειροτεχνία μου προέρχεται από το εξωτερικό και συγκεκριμένα από την Τσεχία. Λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν υπάρχουν παραδόσεις στη χώρα μας. Μπορεί να ειπωθεί ότι είμαι πρακτικά πρωτοπόρος στην εξέλιξή του σε επαγγελματική βάση. Αυτό που με τράβηξε συγκεκριμένα εκείνη την εποχή ήταν η ευκαιρία να δημιουργήσω ένα προϊόν με καθαρά λειτουργική και αισθητική λειτουργία. Συνδυάζει τα βασικά της εκπαίδευσής μου (βιομηχανικό σχέδιο) και την αγάπη μου για τα χειροποίητα αντικείμενα. Τα τελευταία χρόνια ασχολούμαι κυρίως με ισπανικά μπριγιέρ, αυτό είναι το ξύλο από το οποίο κατασκευάζονται οι κεφαλές των σωλήνων. Για τα επιστόμια χρησιμοποιώ γερμανικό και ιαπωνικό εβονίτη, ακρυλικά, εναλλακτικά υλικά, καθώς και μπαμπού, κέρατο, ασημί για τη διακόσμηση του λαιμού του σωλήνα.

Η διαδικασία συνήθως ξεκινά με το σκίτσο. Αυτή είναι η στιγμή που σκέφτομαι την εικόνα που θέλω να δημιουργήσω, τις αναλογίες. Στη συνέχεια ακολουθεί η επιλογή του σωστού μπλοκ ξύλου και υλικού για το επιστόμιο, το οποίο στη συνέχεια διαμορφώνεται με τη βοήθεια ενός πριονοκορδέλας. Ακολουθεί χειροκίνητο τρίψιμο με διαφορετικά γυαλόχαρτα και φινίρισμα σύμφωνα με την ιδέα.

Georgi Todorov

Κατασκευαστής σωλήνων 📍 Βουλγαρία

Αυτό που με ελκύει είναι η ευκαιρία να δημιουργήσω ένα προϊόν με καθαρά λειτουργική και αισθητική λειτουργία.

Συνδυάζει τα βασικά της εκπαίδευσής μου (βιομηχανικό σχέδιο) και την αγάπη μου για τα χειροποίητα αντικείμενα.

Irina Kiasashvili

Σχεδιαστής δερμάτινων αξεσουάρ

 Γεωργία

Το όνομά μου είναι Irina (Iko) Kiasashvili. Είμαι σχεδιάστρια δερμάτινων αξεσουάρ. Αρχικά, ήταν απλώς ένα χόμπι για μένα και μόνο αργότερα εξελίχθηκε σε επιχείρηση. Λατρεύω τις χειροτεχνίες και από μικρός ασχολούμαι με το πλέξιμο, το ράψιμο και το κέντημα. Υποθέτω ότι αυτή η αγάπη για τις χειροτεχνίες με έστρεψε κάποια στιγμή στο δέρμα. Στην αρχή έφτιαχνα διάφορα αξεσουάρ για τον εαυτό μου. Αργότερα τα μέλη της οικογένειάς μου και οι φίλοι μου ενδιαφέρθηκαν για τα σχέδιά μου και μετά από αίτημά τους, άρχισα να φτιάχνω αξεσουάρ για αυτούς. Σταδιακά αυτό το χόμπι μου μετατράπηκε σε επιχείρηση. Χρησιμοποιώ ραφές με διπλή βελόνα για να πριονίσω το δέρμα.

Παρακολούθησα την εκπαίδευση και ήταν εξαιρετικά επωφελής για μένα από πολλές απόψεις. Χάρη στην εκπαίδευση ενημέρωσα τις σελίδες μου στο FB και στο Instagram και προσέλκυσε νέους πελάτες.

Αγαπήστε την τέχνη σας
αφοσιωθείτε

Isabel Silva Martines

Σοκολατοποιός ζαχαροπλάστης

 Πορτογαλία

Αισθάνομαι κίνητρο να μάθω και νιώθω χρήσιμος στη δημιουργία σοκολατών με καινοτόμες γεύσεις.

Αυτή η περιπέτεια στη σοκολάτα ξεκίνησε πρόσφατα σε μια εποχή που ήμουν οικονομικά κακή και ένιωθα απογοητευμένος και άχρηστος. Ήμουν αποφασισμένος να δημιουργήσω κάτι δικό μου και να κάνω κάτι. Αποφάσισα να πειραματιστώ φτιάχνοντας σοκολάτες. Όλα ξεκίνησαν με μικρές φόρμες και μετά άρχισα να ανακατεύω διαφορετικές γεύσεις και υφές, όπως αλάτι και φλούδα πορτοκαλιού.

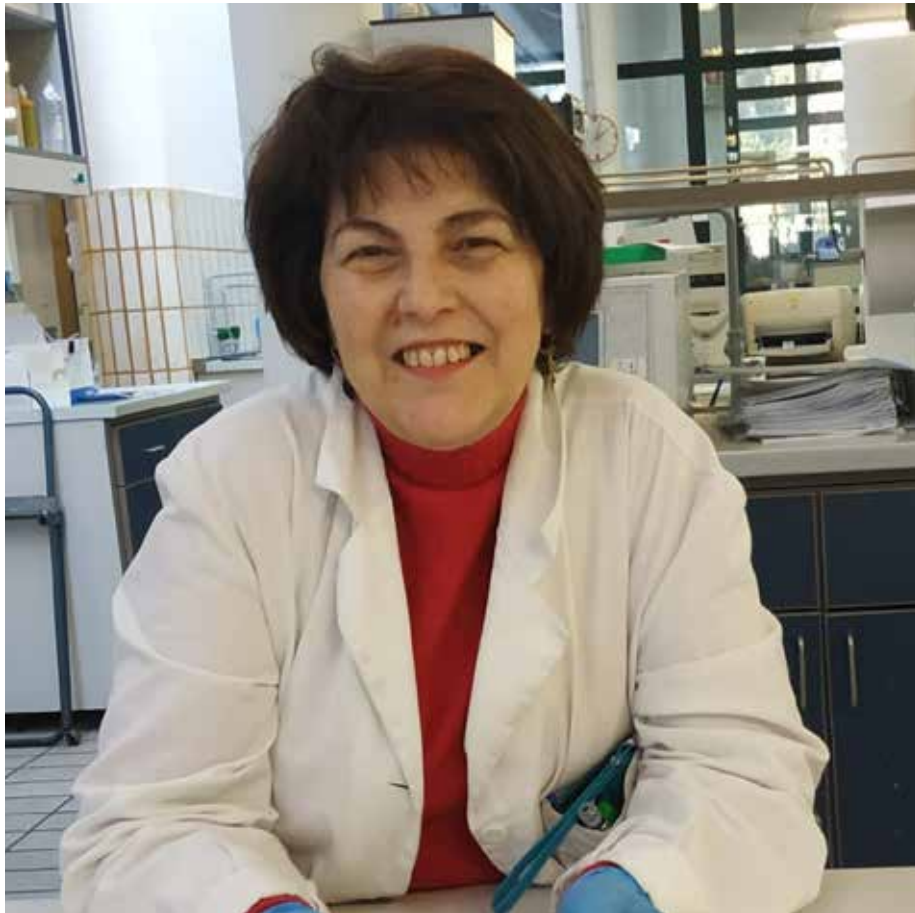
Για να αναπτύξω τις δεξιότητές μου, παρακολούθησα κάποια μαθήματα για το πώς να φτιάχνω σοκολάτες. Εκεί είδα τις τεχνικές που χρησιμοποιούσαν, και έγραψα τα πιο σημαντικά σημεία, για παράδειγμα, πώς πρέπει να είναι η θερμοκρασία της σοκολάτας... Έτσι άρχισα να μαθαίνω τις τεχνικές που χρειαζόμουν για να ξεκινήσω. Ξεκίνησε με την οικογένεια και τους φίλους μου, και μετά από στόμα σε στόμα με βοήθησε να αρχίσω να πουλάω.

Χρησιμοποιώ μανίκια ζαχαροπλαστικής, λαβίδες, μαχαίρια και καλούπια. Το μαχαίρι δεν είναι το πιο κατάλληλο? Πρέπει να χρησιμοποιήσω νυστέρι. είναι πιο επικίνδυνο αλλά κάνει τη σοκολάτα πιο εύκολα.

Ησοκολατοποιία καταλήγει να είναι μόνο μια εποχιακή δουλειά αφού δεν μπορώ να την κάνω το καλοκαίρι. Αυτό το διάστημα, αφοσιώνομαι στη δημιουργία διακοσμητικών λουλουδιών για να διακοσμήσω τα κουτιά με τις σοκολάτες τον υπόλοιπο χρόνο. Χρησιμοποιώ μόνο ανακυκλωμένα υλικά, υπολείμματα υφασμάτων και άλλα «απορρίμματα» υλικά για να τα δημιουργήσω.

Maria Cristina Fodde

Χειροποίητο φυσικό σαπούνι Ιταλία

Θέλετε έναν πιο καθαρό κόσμο; Ξεκινήστε με φυσικό σαπούνι

Φτιάχνω χειροποίητο και ψυχρής επεξεργασίας φυσικό σαπούνι με βάση το ελαιόλαδο και την αλόη βέρα εδώ και 20 περίπου χρόνια. Ετοιμάζω τη φόρμουλα με βάση το αποτέλεσμα που θέλω να επιτύχω και στη συνέχεια εξισορροπώ τα συστατικά για να αποκτήσω οφέλη από την άποψη του καθαρισμού και της περιποίησης του δέρματος. Στη χημική αντίδραση της ψυχρής σαπωνοποίησης, η τεχνική εκμεταλλεύεται τη φυσική θερμότητα που παράγεται από την εξώθερμη αντίδραση του λαδιού με την καυστική σόδα. Εκτός από τοπικά συστατικά όπως ελαιόλαδο, αλόη βέρα και αιθέρια έλαια, χρησιμοποιώ εργαλεία που με βοηθούν στη διαδικασία. Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώ το μίξερ, το οποίο μου επιτρέπει να έχω ένα ομοιογενές και καλά επεξεργασμένο αποτέλεσμα. Στο τέλος βάζω το επεξεργασμένο σαπούνι στα καλούπια σιλικόνης ώστε να ωριμάσουν και μετά από μερικές εβδομάδες να είναι έτοιμα για χρήση. Προμηθεύομαι λοιπόν λεία σαπούνια με τα ευφάνταστα σχήματα που προτιμώ ή που ζητούνται. Τα χειροποίητα σαπούνια μου είναι ιδιαίτερα κατάλληλα για άτομα με λεπτό δέρμα, με πληγές, ακμή ή ερεθισμούς ή για όσους δεν αντέχουν τα βιομηχανικά σαπούνια και προτιμούν προϊόντα φτιαγμένα στο χέρι και με φυσικά και βιώσιμα συστατικά.

Olga Keller

Δέρμα Ρουμανία

Να δουλεύετε
πάντα με πάθος

Το να φτιάξεις μια δερμάτινη τσάντα δεν είναι καθόλου εύκολη δουλειά. Πρώτα απ' όλα, κάθε υλικό επιλέγεται χειροκίνητα, με μεγάλη προσοχή, ξεκινώντας από το λεπτό δέρμα και το υλικό που χρησιμοποιείται για την επένδυση, μέχρι πόρπες, μεταλλικές λεπτομέρειες, ζώνες ή άλλα αξεσουάρ που έχουν ρόλο να δώσουν ταυτότητα σε κάθε τσάντα.

Μια δύσκολη διαδικασία είναι η χρώση. Ορισμένες τεχνικές χρησιμοποιούνται για να δώσουν ένα ομοιόμορφο χρώμα σε όλη την επιφάνεια του υλικού, ενώ υπάρχει επίσης μια ειδική τεχνική που χρησιμοποιείται για να τονίσει τη φυσική κοκκοποίηση του δέρματος. Όλες αυτές οι διαδικασίες γίνονται χειροκίνητα, γι' αυτό και κάθε κομμάτι υλικού είναι μοναδικό και έχει ιδιαίτερη αξία.

Μερικές φορές, λόγω της επικάλυψης διαφορετικών υλικών, το δέρμα γίνεται πολύ παχύ, οπότε πρέπει να αναλάβετε τη διαδικασία της λέπτυνσης του δέρματος.

Το επόμενο βήμα είναι η συναρμολόγηση της τσάντας: δηλαδή, όλα τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των κλιβάνων, ενώνονται μεταξύ τους. Για να διασφαλιστεί η ανθεκτικότητα και η στιβαρότητα, τοποθετείται ενίσχυση στο πίσω μέρος της τσάντας.

Olga Leather

Simona Mazzi

Ακουαρέλα Ιταλία

Η ζωγραφική είναι ειρήνη.
Ειρήνη μαζί μου και με
όλα όσα δεν
μου αρέσουν.

Το έργο μου Akue kete διαμορφώθηκε το 1997 όταν οι πίνακές μου άρχισαν να βγαίνουν από τα δωμάτιά μου και να μπαίνουν σε εκείνα άλλων.

Προτείνω ακουαρέλες στις οποίες αποτυπώνω στιγμές ηρεμίας, διαχρονικά τοπία. Το χαρτί καλωσορίζει τα χέρια μου, οι πινελιές μου καλωσορίζουν τις ματιές σου που ρέουν πάνω σε έργα διαφόρων μορφών: κάρτες, σελιδοδείκτες, τοπία και λουλούδια κλεισμένα σε μικρά πλακάκια, αχαλίνωτες ροές χρωμάτων σε μεγάλα χαρτιά.

Και δέντρα, πολλά δέντρα, να έχουν ρίζες γερά στη γη αλλά φύλλα και κλαδιά ελεύθερα να περιπλανηθούν στο Akue kete.

akue kete

Συμπεράσματα

Το Craft50+ ήταν ένα εκπληκτικό ταξίδι στην πλούσια ποικιλία της δημιουργικής έκφρασης χειροτεχνίας που μπορεί να προσφέρει η Ευρώπη. Η κληρονομιά που φέρνουν μαζί τους οι παλιότεροι τεχνίτες όσον αφορά τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τη μετάδοση της πολιτιστικής ιστορίας των χωρών τους είναι ανυπολόγιστη.

Από την άλλη πλευρά, αυτός ο πλούτος κινδυνεύει να χαθεί εάν δεν είναι σε θέση να επικοινωνήσει ο ίδιος, να προσεγγίσει έναν ευρύτερο αριθμό πελατών σε όλη την Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο και, τελικά, εάν αυτοί που τον κατέχουν δεν είναι σε θέση να τον ενημερώσουν στο τρέχον κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο που βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ψηφιακούς πόρους.

Το Craft50+ προσπάθησε να αντιμετωπίσει αυτήν την πρόκληση αναγνωρίζοντας, υποστηρίζοντας και ενδυναμώνοντας τους ανώτερους τεχνίτες και την αξία που φέρνουν μαζί τους.

Ελπίζουμε ειλικρινά ότι τα υλικά και εργαλεία που αναπτύξαμε θα αξιοποιηθούν σε όλη την Ευρώπη, προσεγγίζοντας όλο και περισσότερους χειροτέχνες, αλλά και ότι θα συμβάλουν στην ανάδειξη στις νεότερες γενιές της απίστευτης ιστορίας πάνω στην οποία μπορούν να χτίσουν το μέλλον της χειροτεχνίας.

**Σημειώσεις και ευχαριστίες:
Εικόνες εξωφύλλου και ενοτήτων: Unsplash.com**

Ευχαριστούμε τους παρακάτω συγγραφείς:

Φωτογραφία εξωφύλλου: Aedrian

Page 2: Cristina Matos Albers

Page 4: Anne Nygard

Page 6: Bench Accounting

Page 17: Vero Manrique

Page 18: Darlo Borella

Page 24: Jacek Dylag

Page 30: Vitalijs Barilo

Page 43: Michelen Studios

Page 46: Anthony Ievlev

Page 54: Alex Quezada

Page 56: Kasia Sikorska

Page 61: Annie Spratt

Άλλες φωτογραφίες που περιλαμβάνονται σε αυτό το έγγραφο παρέχονται από χειροτέχνες που συμμετείχαν στο έργο.

www.madineurope.eu/en/crafting-50-beyond

